

KEMINMAA

Keminmaan kunta / Honkamaan Tuulivoima Oy

Honkamaan tuulivoimapuiston osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

20.3.2026

 fortum

PROJOPLAN

Sisällys

1.	Perustiedot	3
1.1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoitus	3
1.2	Aloite	3
1.3	Kaava-alueen sijainti ja rajaus	3
1.4	Sopimukset maanomistajien kanssa	3
1.5	Rakennuskielto	3
1.6	Kaavan tavoitteet	4
2.	Kaavoitettavan alueen nykytila	7
2.1	Asutus ja virkistyskäyttö.....	7
2.2	Liikenneverkko	9
2.3	Maanomistus.....	9
2.4	Luonnonympäristö	9
2.5	Kulttuuriympäristö	10
3.	Suunnittelun lähtökohdat.....	10
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	10
3.2	Maakuntakaava.....	12
3.3	Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitys 2023–2024.....	20
3.4	Kuntien periaatepäätökset tuulivoimasta.....	21
3.5	Yleiskaavoitus.....	22
3.6	Asemakaavoitus	24
3.7	Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin	26
4.	Vaikutusten arviointi.....	27
4.1	Arvioitavat vaikutukset	27
4.2	Selvitykset	28
5.	Osallistuminen ja tiedottaminen	29
5.1	Osalliset.....	29
5.2	Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen	30
5.3	Kansainvälinen kuuleminen	31
5.4	Kaavaprosessin vaiheet.....	32
5.5	Hankkeen alustava aikataulu	33
5.6	Palaute	34
6.	Yhteystiedot.....	35

1. Perustiedot

1.1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkoitus

Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, arvioitu aikataulu, suunnittelutyön lähtökohdat ja tavoitteet sekä työn aikana tehtävät selvitykset ja vaikutusten arvioinnit. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä.

1.2 Aloite

Honkamaan Tuulivoima Oy on esittänyt Keminmaan kunnalle alueidenkäyttölain 77 a–c § mukaisen osayleiskaavan käynnistämistä. Kunnanhallitus päätti 23.9.2025 käynnistää kaavoituksen.

Honkamaan tuulivoimahankkeesta vastaa Fortumin omistama Honkamaan Tuulivoima Oy. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä vastaa WSP Finland Oy, ja sen alikonsulttina toimii Projoplan Oy, joka vastaa hankkeen osayleiskaavoituksesta. Kaavaprosessiin osallistuvien asiantuntijoiden yhteystiedot on koottu osallistumis- ja arviointisuunnitelman loppuun.

1.3 Kaava-alueen sijainti ja rajaus

Osayleiskaava-alueen alustava pinta-ala on noin 3 500 ha, ja se käsittää tuulivoimaloille varatun alueen. Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu Keminmaan kunnan alueelle, Keminmaan keskustaajamasta noin 17 km pohjoiseen. Hankkeen sähkönsiirtovaihtoehdot sijoittuvat Keminmaan kunnan ja Tornion kaupungin alueelle. Etäisyys tuulivoima-alueen rajalta Tornion kaupungin rajalle on lähimmillään noin 1 km ja hankealue rajautuu osin Tervolan kuntarajaan. Sekä Keminmaan että Tervolan kunnat ovat tehneet tuulivoimaan liittyvän periaatepäätöksen, jotka huomioidaan hankkeen suunnittelussa.

1.4 Sopimukset maanomistajien kanssa

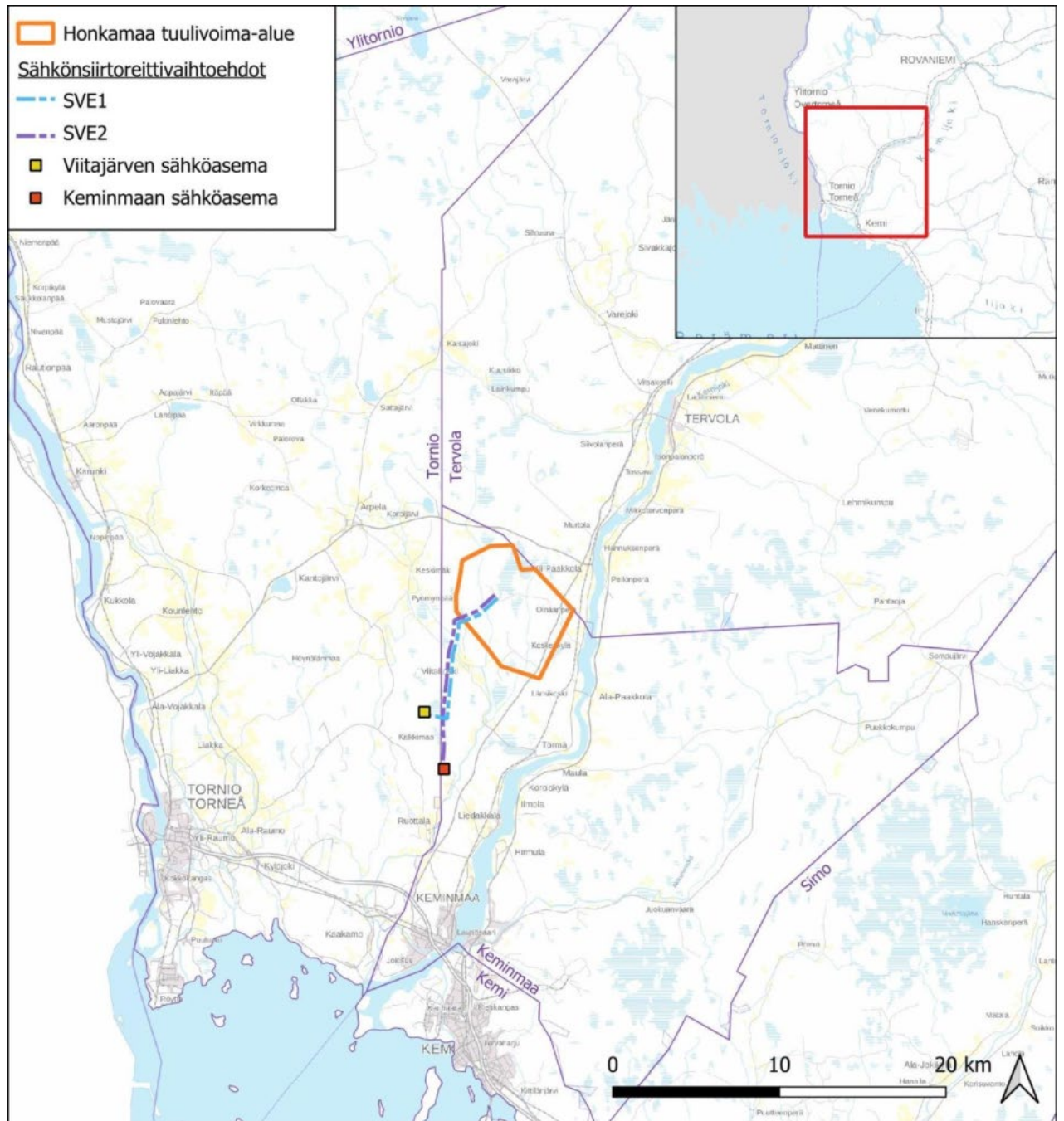
Hanketoimija vastaa tarvittavien maanvuokrasopimusten solmimisesta. Honkamaan Tuulivoima Oy on tiedottanut hankealueelle sijoittuvien kiinteistöjen maanomistaja hankkeesta vuodesta 2023 alkaen ja maanvuokrasopimuksia on solmittu merkittävä määrä. Sopimusten solmiminen jatkuu edelleen.

Hanketoimija sopii tiekuntien ja maanomistajien kanssa teiden käytöstä ja vahvennuksesta, uusien teiden rakentamisesta sekä maakaapelien asentamisesta hankesuunnittelun edetessä.

1.5 Rakennuskielto

Alue on asetettu rakennuskieltoon alueidenkäyttölain 38 §:n nojalla. Rakennuskielto on tarpeen, jotta kaavan laatimista vaikeuttavaa tai kaavan tavoitteiden vastaista rakentamista ei voida toteuttaa ennen kaavan hyväksymistä. Rakennuskielto koskee koko suunnittelualuetta ja on voimassa enintään viisi vuotta.

Kuva 1: Tuulivoima-alueen raja (oranssi viiva) vastaa alustavaa kaava-alueen rajausta.

Tulostettu 03/11/2025, EK.
Pohjakartta © Maanmittauslaitos

1.6 Kaavan tavoitteet

Tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jonka perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat enintään 25 tuulivoimalalle. Voimaloiden lopullinen määrä ja sijainti täsmentyvät kaavaprosessin aikana suunnittelun, vuorovaikutuksen, selvitysten ja vaikutusten arviointien pohjalta.

Osayleiskaava on tarkoitus laatia alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena, eli rakentamislupa tuulivoimalan rakentamiseen voidaan 137 §:n 1 momentin estämättä myöntää, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena. Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tehtävät selvitykset, vaikutusten arvioinnit ja

kaavan ohjausvaikutus varmistavat, että uusi maankäyttö sovitetaan ympäristöön siten, että lähialueen asukkaat sekä luonto- ja maisema-arvot otetaan asianmukaisesti huomioon.

1.6.1 Kaavaprosessi ja YVA-menettely

Tuulivoimahankkeen kaavoituksen rinnalla toteutetaan ympäristövaikutusten arviointi (YVA), jossa tarkastellaan hankkeen eri toteutusvaihtoehtoja ja niiden ympäristövaikutuksia. **YVA tuottaa tiedon, jonka pohjalta lopullinen kaavaratkaisu tehdään.** Vaikka prosessit etenevät samanaikaisesti, kaavoitus ja YVA ovat juridisesti erillisiä menettelyjä.

Vastuut ja roolit

Kunta vastaa kaavan laatimisesta ja hyväksymisestä. Hankevastaava laatii YVA-ohjelman ja YVA-selostuksen. Käytännössä kaava-asiakirjat laatii hankevastaavan toimeksiannosta kunnan hyväksymä konsultti yhteistyössä kunnan kaavoitusviranomaisen kanssa.

Osallistuminen alkuvaiheessa

Kaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) ja YVA-ohjelma asetetaan samaan aikaan nähtäville. Tässä vaiheessa asukkaat ja muut osalliset voivat kertoa, mitä vaikutuksia hankkeessa tulisi selvittää ja mitä asioita tulisi huomioida.

Luonnos- ja selvitysvaihe

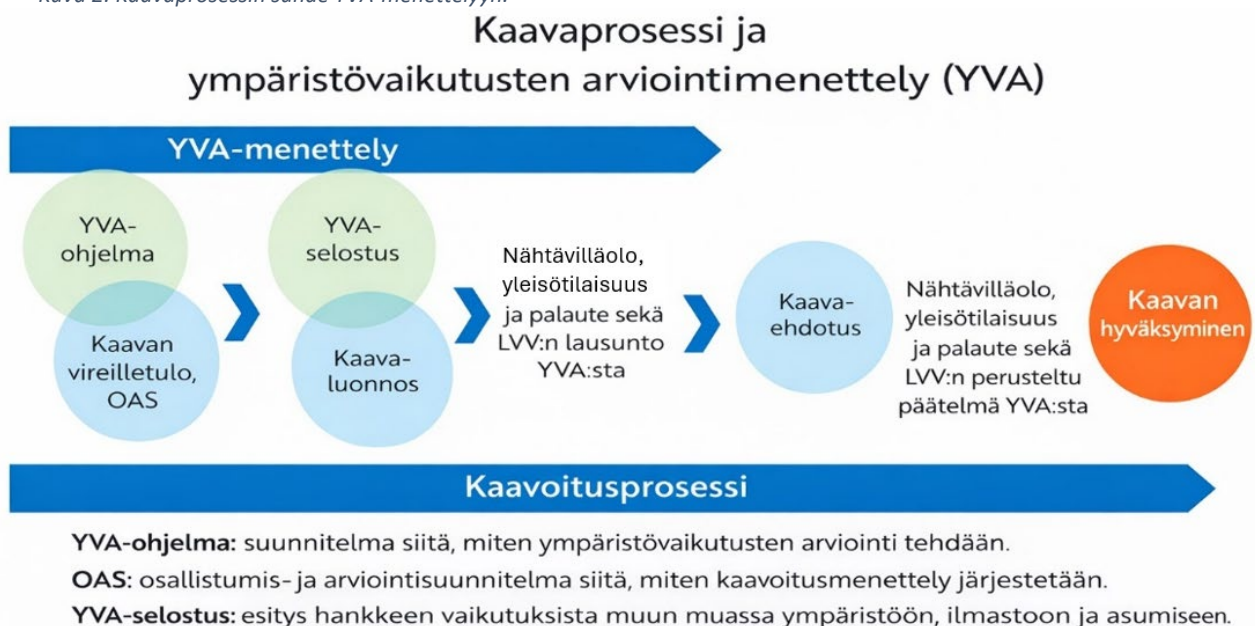
Kun selvitykset on tehty, kaavaluonnos ja kaavaselostus sekä YVA-selostus asetetaan yhtä aikaa nähtäville. Tällöin voi ottaa kantaa hankkeen vaikutuksiin, kuten maisemaan, meluun, luontoon ja asumiseen. **Kaikki kaavaa koskevat mielipiteet ja lausunnot toimitetaan kunnalle.** Sekä YVA-ohjelmasta että YVA-selostuksesta mielipiteet ja lausunnot toimitetaan aina yhteysviranomaiselle (LVV).

LVV arvioi YVA-aineistojen laadun ja riittävyyden ja antaa niistä perustellun päätelmän. Samalla LVV ottaa kantaa siihen, ovatko kaavan kannalta tarvittavat selvitykset riittäviä.

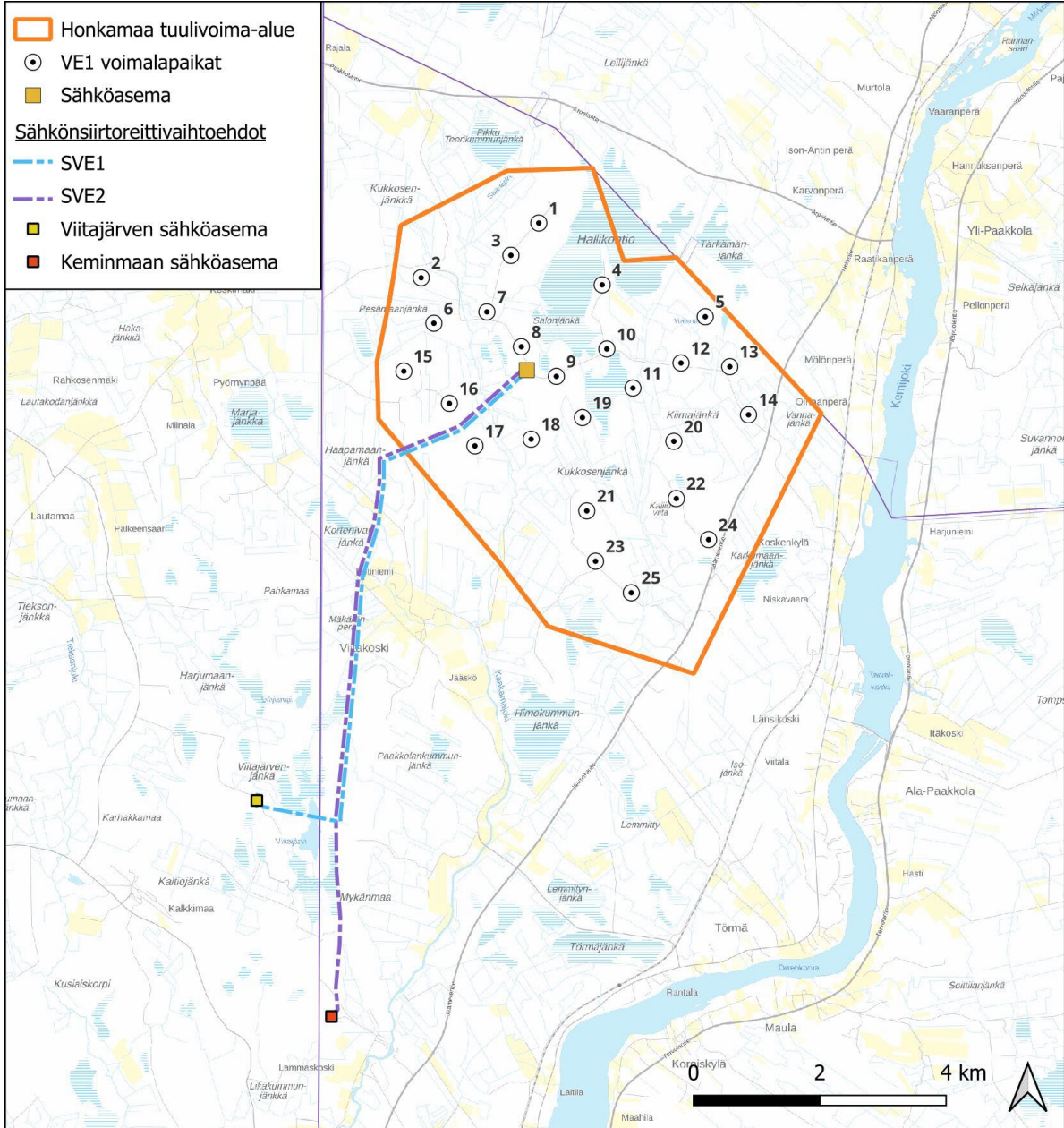
Kaavaehdotus ja päätöksenteko

YVAn ja saadun palautteen pohjalta laaditaan kaavaehdotus, jossa on valittu yksi toteutusvaihtoehto. Kaavaehdotus asetetaan nähtäville, ja siitä voi jättää muistutuksen kunnalle. Kaavaselostuksessa kerrotaan, miten palaute ja LVV:n päätelmä on huomioitu. Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

Kuva 2: Kaavaprosessin suhde YVA-menettelyyn.

Kuva 3: Tuulivoima-alueen rajaus sekä alustavat voimalapaikat vaihtoehdossa 1.

Tulostettu 19/11/2025, EK.
Pohjakartta © Maanmittauslaitos

1.6.2 YVA-menettelyn yhteydessä arvioitavat vaihtoehdot

YVA-menettelyssä arvioidaan hankkeen toteuttamisvaihtoehdot. Honkamaan tuulivoimahankkeessa tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

Tuulivoima-alue:

- **VE0:** Hanketta ei toteuteta.
- **VE1:** Keminmaan Honkamaan tuulivoima-alueelle rakennetaan enintään 25 yksikköteholtaan noin 8–12 MW:n tuulivoimalaa. Tuulivoima-alueen yhteisteho on maksimissaan noin 300 MW. Tuulivoimalojen kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Tuulivoima-alueen pinta-ala on noin 3 500 ha.

YVA-ohjelmavaiheessa toteutusvaihtoehtoja on tunnistettu vain yksi, koska hankkeesta vastaavalla ei ole ollut käytettävissä riittävästi selvitystietoa hankealueelta muodostaakseen muita YVA-asetuksen (277/2017) 3 §:n tarkoittamia kohtuullisia ja varteenotettavia vaihtoehtoja.

YVA-menettelyä varten tehtävien selvitysten myötä tieto hankealueen erityisominaisuuksista lisääntyy, jolloin YVA-selostukseen muodostetaan vähintään kaksi toteutusvaihtoehtoa (VE1, VE2).

Tuulivoima-alueelle rakennetaan tuulivoimaloiden lisäksi sähköasema, maakaapeloinnit, huoltotiet ja nostoalueet, joiden sijainti suunnitellaan YVA-menettelyssä tehtävien selvitysten tulosten valmistuttua. Sähköaseman yhteyteen toteutetaan mahdollisesti sähkön varastointia akkuenergiavarastointijärjestelmällä. Tuulivoima-alueelta selvitetään lisäksi mahdollisuutta tuulivoima-alueen rakentamiseen tarvittavien kiviainesten ottamiseen ja YVA-menettelyssä tullaan arvioimaan mahdollisen kiviainesten oton vaikutukset. Kiviaineksen mahdolliset ottopaikat tarkentuvat suunnittelun edessä.

Sähkönsiirto:

Sähkönsiirto tuulivoima-alueelta on suunniteltu 110 kV:n tai 400 kV -voimajohtona Keminmaan tai Viitajärven sähköasemalle. Sähkönsiirtolinjojen suunnittelussa huomioidaan tarvittaessa yhteistyösuunnitelmat esimerkiksi alaorsivarauksilla. Tarkasteltavia sähkönsiirtoreittivaihtoehtoja on kaksi:

SVE1: Rakennetaan 400 kV:n voimajohto Fingridin Viitajärven sähköasemalle Tornioon. Sähkönsiirtoreitti kulkee tuulivoima-alueen sähköasemalta lounaaseen, josta reitti kääntyy etelään olemassa olevan Fingridin Petäjaskoski-Viitajärvi 400 kV -johtokäytävän rinnalle kääntyen Viitajärven kohdalla länteen Viitajärven sähköasemalle. Reitin pituus on yhteensä 9,8 km, josta uutta johtokäytävää on noin 2,7 km.

SVE2: Rakennetaan 110 tai 400 kV:n voimajohto Fingridin Keminmaan sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitti kulkee tuulivoima-alueen sähköasemalta lounaaseen, josta reitti kääntyy etelään, ja sijoittuu olemassa olevan Fingridin Petäjaskoski-Viitajärvi 400 kV johtokäytävän rinnalle. Viitajärven kohdalla reitti jatkuu etelään olemassa olevan Fingridin Viitajärvi-Keminmaa 400 kV -johtokäytävän rinnalla Keminmaan sähköasemalle. Reitin pituus on yhteensä 11,5 km, josta uutta johtokäytävää on noin 2,7 km.

2. Kaavoitettavan alueen nykytila

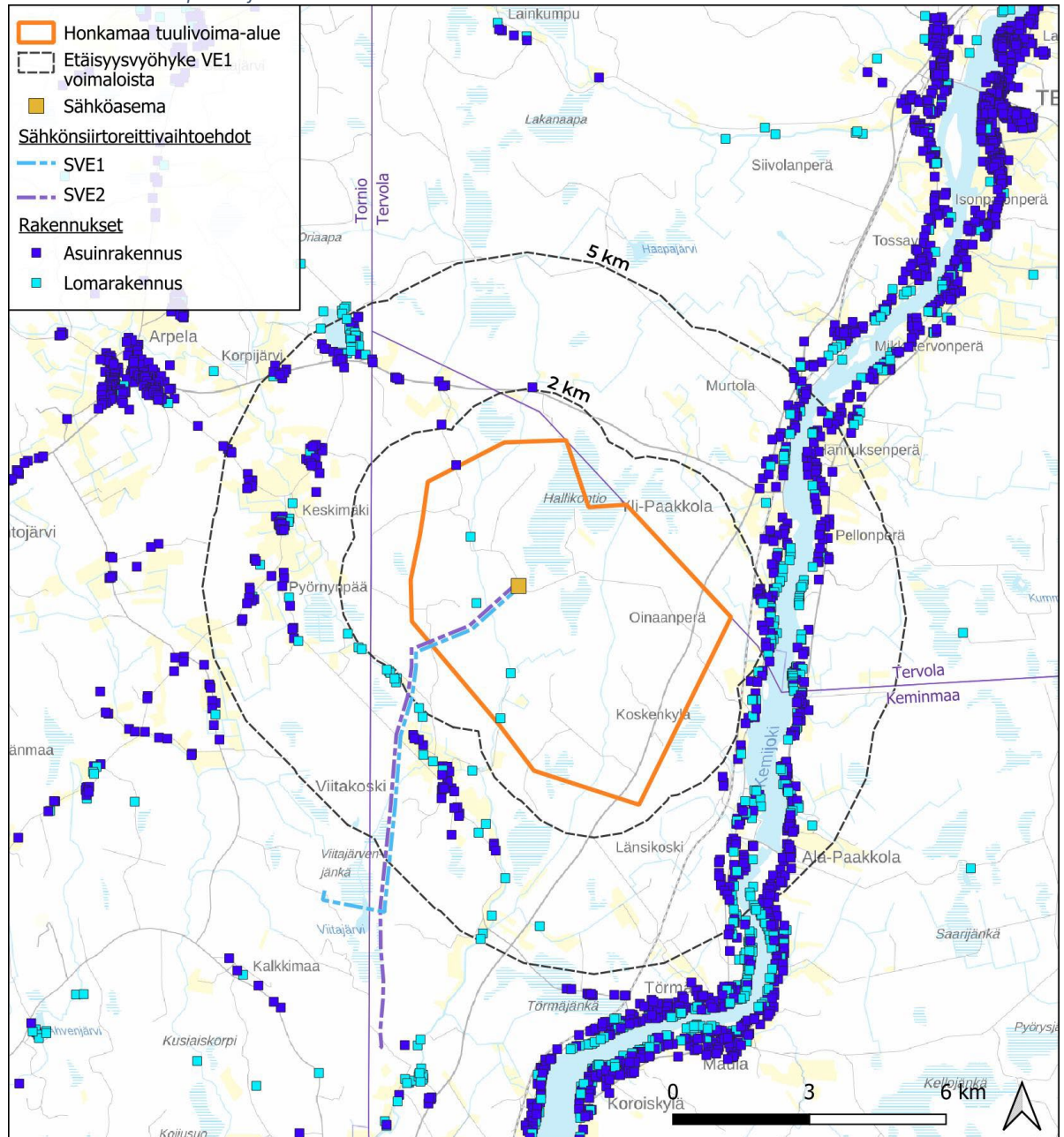
2.1 Asutus ja virkistyskäyttö

2.1.1 Asuin- ja lomarakennukset

Tuulivoima-alue on lähes rakentamatonta pääosin metsätalouskäytössä olevaa ja osin soista aluetta. Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukaan suunnitellulla tuulivoima-alueella sijaitsee neljä lomarakennusta ja rakennuslupatietojen mukaan em. rakennuksista kaksi on lomarakennusta. Hankkeesta vastaavalla on käynnissä toimenpiteiden suunnittelu kyseisten rakennusten osalta. Tuulivoima-alueen läheisyydessä, keskittyen etenkin Kemijoen varrelle, on sekä vakituista että loma-asutusta.

Tuulivoima-aluetta lähimmät kaksi luvitettua asuinrakennusta tuulivoima-alueen luoteispuolella ovat asumattomia ja toinen niistä on palanut. Muut lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat Tervolaan, hieman yli 1,8 km etäisyydelle alustavista voimalapaikoista. Alustavan voimalasijoittelun mukaan lähin lomarakennus hankealueen ulkopuolella sijaitsee Tervolan kunnan puolella ja siihen on noin 1,9 km etäisyys. Voimasijoittelu tarkentuu YVA-ohjelman jälkeen mm. maastossa tehtävien selvitysten tulosten perusteella.

Kuva 4: Hankealueen ympäristössä sijaitsevat vakituisesti asutut ja vapaa-ajan rakennukset MML:n maastotietokannan mukaan. Rakennuslupatietojen mukaan alueella on kaksi lomarakennusta.

Tulostettu 20/11/2025, EK.
Lähteet: Rakennukset: Maanmittauslaitos
Pohjakartta © Maanmittauslaitos

2.1.2 Virkistyskäyttö

Hankealue on lähes rakentamatonta pääosin maa- ja metsätalouskäytössä olevaa aluetta. LIPAS liikuntapaikat -aineiston mukaan tuulivoima-alueelle sijoittuu yksi laavuksi, kodaksi tai kammiksi luokiteltu kohde noin 110 metrin etäisyydellä lähimmältä suunnitellulta voimalalta. Tuulivoima-alueen läpi, sen itäosassa kulkee EuroVelo 11 -pyöräilyreitti (Jyväskylän yliopisto, Lipas.fi). Pyöräilyreitti kul-

kee lähimmillään noin 260 metrin etäisyydellä lähimmiltä suunnitelluilta voimaloilta. Aluetta käytetään lisäksi muunlaiseen virkistykseen, kuten metsästykseen, marjastukseen, sienestykseen tai lintujen tarkkailuun. Alueella voi liikkua jokaisenoikeuksilla.

2.2 Liikenneverkko

Valtatie 4 (Jäämerentie) kulkee tuulivoima-alueen itäosan läpi. Tuulivoima-alueen pohjoispuolella, lähimmillään noin 700 m etäisyydellä sijaitsee seututie 927 (Arpelantie). Tuulivoima-alueen länsipuolella sijaitsevat yhdystiet 19567 (Könöläntie) sekä yhdystie 19540 (Mustatie). Kaikki sähkönsiirtovaihtoehdot sivuavat ja risteävät yhdystien 19544 (Viitakoskentie) kanssa tuulivoima-alueen eteläpuolella. Kulku tuulivoima-alueelle tapahtuu alustavien suunnitelmien mukaan Jäämerentietä (Valtatie 4) Kukkosentielle.

2.3 Maanomistus

Hankealueen maat ovat pääasiassa yksityisessä omistuksessa. Honkamaan Tuulivoima Oy on solminut tuulivoima-alueelle useita vuokrasopimuksia ja sopimusten solmiminen jatkuu hankkeen edetessä.

2.4 Luonnonympäristö

2.4.1 Yleiskuvaus

Hankealue on tällä hetkellä pääosin rakentamaton maa- ja metsätalouskäytössä olevaa maata. Tuulivoima-alue on suurelta osin monikäyttömetsää, ja alueella on metsätiestöä. Monikäyttömetsissä puuntuotannon lisäksi retkeillään, metsätetään ja poimitaan marjoja. Tuulivoima-alueella ei ole laajoja peltoalueita. Yhteensä peltoa on noin 12 ha, jotka sijoittuvat pääasiassa tuulivoima-alueen reunoille. Sähkönsiirtoreitit kulkevat vaihtelevassa pääosin rakentamattomassa suo- ja metsävaltaisessa maastossa.

2.4.2 Maa- ja kallioperä

Honkamaan tuulivoima-alueella esiintyy arvokkaita geologisia muodostumia (kallioalueita, tuuli- ja rantakerrostumia sekä moreenimuodostumia). Tuulivoima-alueen länsiosassa sijaitsee Honkamaan (MOR-Y13-025) moreenimuodostuma, joka kuuluu Kemin-Tornion drumliinikenttään. Honkamaan moreenimuodostuma kuuluu arvoluokkaan 3 (valtakunnallisesti arvokas). Arvokkaat geologiset muodostumat otetaan huomioon voimallasijoittelussa.

Tuulivoima-alueella on suoalueita, joilla esiintyy paksuja ja ohuita turvekerrostumia. Ohuiden turvekerrostumien turvealueet on pääsääntöisesti ojitettu, mutta alueella sijaitsee myös ojittamattomia suoalueita kuten Hallikontio, Tihosenjätkä ja Kukkosenjätkä.

2.4.3 Pinta- ja pohjavedet

Ainoa tuulivoima-alueella sijaitseva pintavesistö on alueen koillisosassa sijaitseva Haisulampi (noin 2,2 ha), jonka lasku-uomana toimii Tärkämäoja. Tuulivoima-alueella sijaitsee yksi maastokarttaan merkitty lähde, joka sijaitsee alueen eteläosassa Karkumaan pohjavesialueella. Lisäksi hankealueen ulkopuolella sijaitsee lähteitä noin 0,2 km päässä alueesta etelään ja 0,8 km päässä koilliseen. Tuulivoima-alueen pintavesien valumasuunta on etelään päin. Tuulivoima-alueella sijaitsee osittain kolme pientä pohjavesialuetta Torniokumpu (1284552), Karkumaa (1224107) ja Haapamaa (12224108) ja lisäksi tuulivoima-alueen läheisyydessä (alle 3 km etäisyydellä) sijaitsee seitsemän pohjavesialuetta. Näistä pohjavesialueista kaikki on määritelty sekä määrälliseltä että kemialliselta tilaltaan hyviksi, eikä joukossa ole riskikohteita. Pohjavesialueet huomioidaan hankkeen suunnittelussa, eikä niille osoiteta rakentamista.

2.4.4 Luontoarvot ja suojelualueet

Honkamaan tuulivoima-alueella sijaitsee yksi Metsäkeskuksen määrittelemä metsälain (1093/1996) 3. luvun 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö. Noin 300 metrin etäisyydellä tuulivoima-alueen rajasta koilliseen, Hallikontion pohjoisosassa, sijaitsee toinen erityisen tärkeä elinympäristö.

Tuulivoima-alueen itäpuolella, noin 7 km etäisyydellä sijaitsee Suuripään (FI1301811, SAC/SPA) Natura 2000 -alue, joka on kooltaan 4 278,4 ha. Lisäksi hankealueen ympäristössä sijaitsee mm. Martimoaapa–Lumiaapa–Penikoiden (FI1301602, SAC/SPA), Kirvesaavan (FI1300505, SAC/SPA) ja Kilsiaapa-Ristivuoman (FI1301810 SAC/SPA) Natura-alueet. Sähkönsiirtoreitit eivät kulje minkään Natura-alueen läpi.

Hankealueella, eikä sen välittömässä läheisyydessä sijaitse arvokkaita lintualueita (MAALI, FINIBA tai IBA). Hankealue sijoittuu piekanan kevätmuuttoreitille ja alle 10 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta on tunnistettu yhteensä neljä muuta muuttoreittiä.

Honkamaan hankealueella potentiaalisia luontodirektiivin liitteen II(a) tai liitteen IV(a) lajeja ovat lepäkot, viitasammakko, saukko ja suurpedot, kivisimppu ja perämerenketomaruna sekä kolme salassa pidettävää lajia.

2.5 Kulttuuriympäristö

2.5.1 Arvokkaat maisema-alueet ja rakennettu kulttuuriympäristö

Tuulivoima-alueelle ei sijoitu maiseman arvokohteita tai rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita. Hankkeen välittömälle vaikutusalueelle ulottuu yksi maakunnallisesti arvokas maisema-alue, Kemijokivarren asutuksen kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, jonka etäisyys tuulivoima-alueeseen on lyhimmillään noin 80 metriä. Hankealueen lähivaikutusalueelle (1–9 km), erityisesti Kemijoen varrelle, sijoittuu useita perinnebiotooppeja, joiden arvoluokitus vaihtelee paikallisesta maakunnallisesti arvokkaaseen. Hankkeen lähivaikutusalueella sijaitsee myös useita valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä; Kemijokivarren asutusta ja kirkkomaisemia sekä Lapin savotta- ja uittotukikohtia.

2.5.2 Arkeologinen kulttuuriperintö

Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan Honkamaan tuulivoima-alueella tai sen välittömällä vaikutusalueella (0–1 km) sijaitsee useita kiinteitä muinaisjäännöksiä. Sähkönsiirtoreitillä tai sen lähivyöhykkeellä ei sijaitse muinaisjäännösrekisterin mukaan muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita.

3. Suunnittelun lähtökohdat

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niillä varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät seikat ja tavoitteet huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin (Valtioneuvosto 2022).

Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tuulivoimahankkeessa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

<p>Tavoite: Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen</p> <p>Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.</p> <p>Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.</p> <p>Tavoitteiden toteutuminen hankkeessa: Tuulivoimatuotannon mahdollistaminen on keskeistä vähähiilisten yhdyskuntien luomiselle. Hanke tuo alueelle tuloja sekä maanomistajille että kaupungille kiinteistöverojen muodossa. Lisääntynyt taloudellinen toimeliaisuus edistää osaltaan alueen elinvoimaisuutta.</p> <p>Päästöttömän sähkön saatavuus tukee yhdyskuntien hiilineutraaliustavoitteita sekä kestävästä liikkumisesta, kuten sähköisen liikenteen kehittämistä. Paikallinen energiantuotanto vahvistaa myös alueen energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta, mikä parantaa yhdyskuntien toimivuutta pitkällä aikavälillä.</p>
<p>Tavoite: Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</p> <p>Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.</p> <p>Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.</p> <p>Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämissedellytykset ja toimintamahdollisuudet.</p> <p>Tavoitteiden toteutuminen hankkeessa: Hankkeessa tuulivoimalat sijoitetaan lainsäädäntöä noudattaen niin, että asuin- tai lomarakennuksille ei aiheudu meluhaittaa tai muita terveyshaittoja. Tuulivoimaloista ei aiheudu käytön aikana päästöjä.</p> <p>Puolustusvoimien hankehyväksyntä takaa, että hanke ei aiheuta haittaa maanpuolustukselle tai rajavalvonnalle.</p>
<p>Tavoite: Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</p> <p>Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.</p> <p>Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.</p>

Tavoitteiden toteutuminen hankkeessa: Hankkeen suunnittelussa varmistetaan, että kulttuuri- ja luonnonperinnön keskeisiä arvoja ei vaaranneta. Luonnonvarojen kestävä käyttö edellyttää uusiutuvan energian tehokasta hyödyntämistä. Suomen oloissa tuulivoima on tässä erityisen tärkeässä asemassa.

Tavoite: Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Tavoitteiden toteutuminen hankkeessa: Energiahuolto on uudistumassa nopeaa tahtia. Tuulivoimahankkeilla on tässä keskeinen rooli. Hankkeessa keskitetään alueelle useita voimalayksiköitä ja sähkönsiirto toteutetaan mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia johtokäytäviä hyödyntäen.

3.2 Maakuntakaava

Keminmaa kuuluu Lapin maakuntaan, jossa on tällä hetkellä voimassa 4 maakuntakaavaa ja 5 vaihe-
maakuntakaavaa.

Honkamaan hankealueella on voimassa Länsi-Lapin maakuntakaava, joka on vahvistettu ympäristöministeriön toimesta 11.9.2013 ja saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 11.9.2015. Länsi-Lapin maakuntakaava on Kemi–Tornion ja Tornionlaakson seutukunnat käsittävä kokonaisuus, joka on ohjeena kuntakaavoitusta ja muuta alueiden käytön suunnittelua tehtäessä. Kaava-alueeseen kuuluvat Kemin ja Tornion kaupungit sekä Keminmaan, Simon, Tervolan, Pellon ja Ylitornion kunnat. Länsi-Lapin maakuntakaavassa alueiden käytön periaatteita ja alueva-
rauksia ratkaistaessa ohjeena on ollut Lapin maakuntasuunnitelma 2030 sekä Lapin maakuntaoh-
jelma 2011–2014. Maakuntakaavasta jätettiin vahvistamatta Varevuoman turvetuotantoalue riittä-
mättömien luontoselvitysten vuoksi, Perämeren alueelle sijoittuvat tuulivoimaloiden alueet vaellus-
kaloihin kohdistuvien riittämättömien selvitysten vuoksi sekä viisi tuulivoimaloiden aluetta maa-
alu-
eella. Maa-alueella vahvistamatta jätetyt tuulivoimaloiden alueet sijoittuvat Simossa Simojoen suun-
valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sekä Ylitorniolla ja Pellossa Aavasaksan valtakunnalli-
sesti arvokkaan maisema-alueen välittömään läheisyyteen. Länsi-Lapin maakuntakaavassa on osoi-
tettu tuulivoima-alueita ja annettu tuulivoiman sijoittamista koskevia määräyksiä koko kaava-
eella, jotka on lueteltu jäljempänä.

Lapin liiton hallitus päätti 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaa-
kuntakaavan 2050 laatimisen. Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaa-
kuntakaava 2050 on ensimmäinen vaihe-
maakuntakaava ja se kuulutettiin vireille 24.1.2025. Vaihemaa-
kuntakaavan tavoitteena on päivittää
geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnitte-
lun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta.
Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyk-
siä. Tavoitteena vaihemaa-
kuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikene-
järjestelmää koskevat kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset
tarpeet. (Lapin liitto, 2025.)

Länsi-Lapin maakuntakaavassa annetut koko kaava-
aluetta koskevat yleiset määräykset käsittelevät
alueidenkäyttöä, vähittäiskaupan suuryksiköitä, ranta-
alueita, arvokkaita luonnonympäristöjä, mai-
sema-
alueita ja kulttuuriympäristöjä sekä tuulivoimaloita, kaivostoimintaa, poronhoitoa ja tulva-
vaara-
alueita. (Lapin liitto, 2016.)

Määräyksistä Honkamaan hankkeeseen liittyvät seuraavat määräykset:

”Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.”

”Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin. Kunnan kaavoituksessa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon tuulivoiman rakentamisen vaikutukset maisemaan, asutukseen, loma-asutukseen, linnustoon ja muuhun eläimistöön, luontoon ja kulttuuriperintöön sekä lievennettävä haitallisia vaikutuksia.”

”Tuulivoimaloita ja muita korkeita rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon lentoesteiden korkeusrajoitukset.”

”Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.”

Lisäksi maakuntakaava-alueella on voimassa yleinen rakentamisrajoitus:

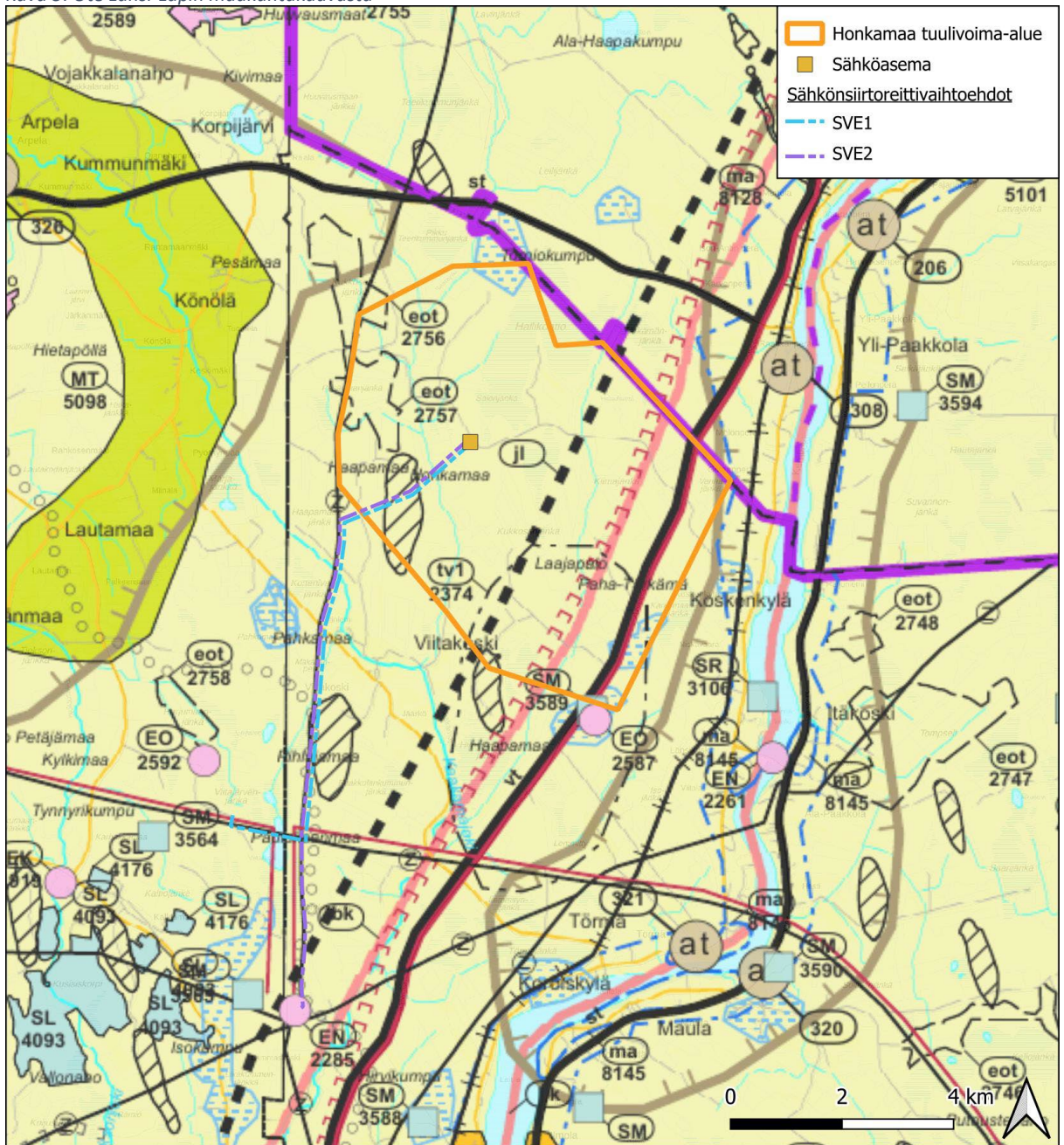
”Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- tai suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, LL, LS, EN, EJ, SL, SM, SR SR1, rs, mo, vt, kt, st, yt, voimajohto). Rajoitus laajennetaan koskemaan, puolustusvoimien alueita (EP), kaivosalueita (EK), suojavyöhykkeitä (sv), melualueita sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita. Rajoitus ei koske tuulivoimaloiden (tv) ja tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuvia (tv1) alueita.”

Tuulivoima-alue sijoittuu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jota voidaan käyttää pääasiassa käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Tuulivoima-alueelle sijoittuu myös pohjavesialueita, turvetuotannon suunnitteluun soveltuvia alueita, arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma sekä Viitakoski-Laajapalon tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuva alue. Tuulivoima-alueen itäosaan sijoittuu lisäksi Barentsin käytävä, joukkoliikenteen kehittämiskäytävä, Kemijokivarren maaseudun kehittämisen kohdealue, merkittävästi parannettava valtatie sekä moottorikelkkareitin yhteystarve. Tuulivoima-alue ei sijoitu poronhoitoalueelle, mutta rajautuu Lapin poronhoitoalueen etelärajaan. Tuulivoima-alueen välittömässä läheisyydessä itäpuolella on maakunnallisesti tai seudullisesti arvokas kulttuuriympäristön/maiseman alue Kemijokivarren vanha asutus. Maisema-alueen sisälle lähimmillään noin 2,3 km etäisyydelle tuulivoima-alueesta sijoittuu myös valtakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristön/maiseman alueita. Tuulivoima-alueen läheisyydessä sijaitsee myös keskuskylien alueita, maa-ainesten ottoalue, muinaismuistokohteita, Arpelan maatalousalue, maaseudun kehittämisen kohdealue (Aapajärvi–Sattajärvi–Arpela), ulkoilureitti, voimajohtoalue ja uusi voimajohtoalue.

Sähkönsiirtoreitti SVE1 on pituudeltaan 9,8 km ja sähkönsiirtoreitti SVE2 11,5 km. Molemmat reitit sijoittuvat pääosin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle olemassa olevan voimajohtoalueen yhteyteen. Reitit kulkevat ulkoilureitin sekä arvokkaan harjualueen tai muun geologisen muodostuman läheisyydestä. Uuden voimajohdon kohdalla reitit eroavat ja SVE1 kulkee voimajohtolinjaa pitkin länteen Viitajärven sähköasemalle ja SVE2 kulkee uuden voimajohdon alueella Keminmaan sähköasemalle.

Hankealueen sijoittuminen Länsi-Lapin maakuntakaavassa on esitetty seuraavassa kartassa (kuva 5).

Kuva 5: Ote Länsi-Lapin maakuntakaavasta

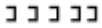

Tulostettu 01/12/2025, EK.
 Lähteet: Länsi-Lapin maakuntakaava: Lapin liitto
 Pohjakartta © Maanmittauslaitos

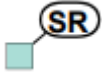

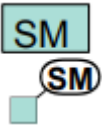

Maakuntakaavojen keskeisimmät kaavamerkinnot ja -määräykset hankealueella ja sen läheisyydessä.

LÄNSI-LAPIN MAAKUNTAKAAVA	
KAAVAMERKINTÄ	KAAVAMÄÄRÄYS
	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE (M 4507 Keminmaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.</p> <p>Kehittämisperiaate Käytetään pääasiassa maa- ja metsätalouteen</p>
	<p>ARVOKAS HARJUALUE TAI MUU GEOLOGINEN MUODOSTUMA</p> <p>Osa-aluemerkinnällä pääasiallisen maankäyttöluokan päälle osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän harjensuojeluohjelman (Vnp. 3.5.1984) mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat harjualueet sekä valtakunnallisesti merkittävät kallioalueet tai muut vastaavat geologiset muodostumat.</p>
	<p>TURVETUOTANNON SUUNNITTELUUN SOVELTUVA ALUE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla on tutkittuja turvevaroja</p> <p>Turpeenottoalueiksi voidaan ottaa jo ojitettuja tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneita soita tai käytöstä poistettuja suopeltoja. Soiden luonnontilaiset tai luonnontilaisten kaltaiset osat tulee jättää tuotannon ulkopuolella. Turvetuotantoalueiden käyttöönoton suunnittelussa ja ajoittamisessa on otettava huomioon tuulivoima-alueiden yhteisvaikutus vesistöihin ja pohjavesiin. Turvetuotantoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan vaikutukset alapuolisen vesistön tilaan ja pohjavesiin sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa poronhoitoalueella tulee turvata alueen poronhoidon edellytykset.</p> <p>eot 2756 KUKKOSENJÄNKKÄ</p> <p>Alue on lähes kokonaan ojitettua rämemuuttumaa. Pääosa suoalueesta on muuttunut metsäiseksi luontotyyppiä. Erityisesti ojien lähellä puuston kasvu on huomattavasti nopeutunut. Alueen poikki sijoittuu 400 kV voimajohto. Alueen luonnontilaisuusluokka on 1-2. Ojitus on kuivattanut suota merkittävästi. Merkittävä osa alueesta on metsäistä luontotyyppiä. Varausperuste Turvetuotantoon soveltuva alue</p> <p>eot 2757 PESÄMAANJÄNKKÄ,</p> <p>Alue on lähes kokonaan ojitettua rämemuuttumaa. Pääosa suoalueesta on muuttunut metsäiseksi luontotyyppiä. Erityisesti ojien lähellä puuston kasvu on huomattavasti nopeutunut. Alueen poikki sijoittuu 400 kV voimajohto. Alueen luonnontilaisuusluokka on 1-2. Ojitus on kuivattanut suota merkittävästi. Merkittävä osa alueesta on metsäistä luontotyyppiä. Varausperuste Turvetuotantoon soveltuva alue</p>

	<p>TUULIVOIMATUOTANNON SUUNNITTELUUN SOVELTUVA ALUE (tv1 2374 Viitakoski-Laajapalo)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä tuulivoima tuotannon suunnitteluun soveltuvia alueita</p> <p>Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin energiatuotannon taloudellisuus huomioiden on mahdollista. Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset. KOHDEKOHTAISET SUUNNITTELMÄÄRÄYKSET: tv1 2375, 2376, 2379 ja 2395 Tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee selvittää alueen pesimälinnusto ja lintujen muuttoreitit sekä arvioida yhteisvaikutukset jo toteutuneiden tuulivoimahankkeiden kanssa ja pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.</p>
	<p>TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE</p> <p>Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ja määrä eivät niiden vaikutuksesta heikkene.</p>
	<p>BARENTSIN KÄYTÄVÄ</p> <p>Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tärkeä kansainvälinen liikennekäytävä.</p> <p>Barentsin käytävää kehitetään kansainvälisenä liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin, liikenneympäristön laatuun sekä luonnon-, maiseman- ja kulttuuriympäristöarvoihin. Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon korkealuokkaisen maantien ja rautatien, lentoliikenteen sekä energia- ja tietoliikennejohtojen tilavaraukset ja rajoitukset ympäröivälle maankäytölle.</p>
	<p>VALTATIE, MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA</p>
	<p>JOUKKOLIIKENTEEN KEHITTÄMISKÄYTÄVÄ / YHTEYSTARVE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvät yhteystarpeet.</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee parantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä varata riittävät alueet vaihtoliikenteeseen ja pysäköintiin.</p>
	<p>MAA-AINESTEN OTTOALUE/-KOHDE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan alueita soran tai muiden maa -ainesten ottoa varten.</p> <p>KOHDEKOHTAISET SUUNNITTELMÄÄRÄYKSET: EO 2415, EO 2496, EO 2497, EO 2516, EO 2420, EO 2502, EO 2561, EO 2562, EO 2584, EO 2587, EO 2590</p> <p>Maa-aineisten ottamistoimintaa suunniteltaessa on otettava huomioon alueen sijainti pohjavesialueella. Toiminta on suunniteltava siten, että pohjaveden määrä ja laatu ei heikkene. Merkinnällä osoitetaan alueita soran tai muiden maa -ainesten ottoa varten.</p> <p>EO2587 Haapamaa</p> <p>Alue sijaitsee noin 9 km koilliseen Keminmaan keskustasta. Haapamaa on moreenimäki, jota peittää 2–5 metriä paksu kivinen/sorainen rantakerrostuma. Alueelta</p>

	<p>on otettu maa-aineksia noin 1-4 metrin paksuudelta kolmesta kohdasta. Otettavissa oleva maa-ainesmäärä on noin 80 000 m³. Alueella on pohjavesialue.</p> <p>Varausperuste Sora ja hiekka</p> <p>Kehittämisperiaate Suunnittelussa otetaan huomioon alueen luonto- ja maisemiarvot. Haitallisia vaikutuksia pyritään lieventämään.</p>
	MOOTTORIKELKKAREITTI YHTEYSTARVE
	MOOTTORIKELKKAREITTI
	PÄÄRATA
	VOIMAJOHTO
	<p>MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.</p> <p>mk8038 Kemijokivarsi</p> <p>Maaseudun kehittämisen kohdealue sijaitsee Kemijokivarressa ja ulottuu Keminmaan Maulasta Tervolan kautta aina Rovaniemen puolelle saakka. Jokivarren vyöhyke on pääosin perinteistä maaseutuelinkeinojen aluetta. Jokivarren taajamissa ja suurimmissa kylissä on hyvien liikenneyhteyksien myötä myös muualla työssä käyvää väestöä.</p> <p>Varausperuste Seudullisesti merkittävä maaseutualue</p> <p>Kehittämisperiaate Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Alueella edistetään pysyvän asutuksen sijoittumista olemassa olevaa rakennetta täydentäen. Loma-asutuksella tuetaan maaseudun pysymistä asuttuna ja edistetään matkailu- ja ohjelmapalveluiden kehittämistä.</p> <p>Mk8036 Aapajärvi – Sattajärvi – Arpela</p> <p>Maaseudun kehittämisen kohdealue sijaitsee Tornion keskustasta koilliseen ja muodostuu Aapajärven, Sattajärven ja Arpelan alueista. Kylien muodostama vyöhyke on perinteistä monipuolisten maaseutuelinkeinojen aluetta. Tornion läheisyydestä johtuen alueella on myös muualla työssäkäyvää väestöä.</p> <p>Varausperuste Seudullisesti merkittävä maaseutualue</p> <p>Kehittämisperiaate Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Loma-asutuksella tuetaan maaseudun pysymistä asuttuna ja edistetään matkailu- ja ohjelmapalveluiden kehittämistä.</p>
	<p>MAATALOUSALUEET</p> <p>Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja jonka peltoalueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista.</p> <p>MT 5098 Arpela</p>

	<p>Alue sijaitsee Tornion kaupungin keskustasta noin 20 km koilliseen. Vuonna 2009 alueella oli yhteensä 23 maatilaa ja eläimiä yhteensä lähes 1200. Alueella on Aa-pajärvi – Sattajärvi – Arpela maaseudun kehittämisen kohdealue (mk 8036).</p> <p>Varausperuste Seudullisesti merkittävä maatalousalue</p> <p>Kehittämisperiaate Turvataan peltojen säilyminen maatalouskäytössä</p>
	<p>RAKENUSSUOJELUKOHDE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kirkkoloilla, rakennusperinnön suojelemisesta annetulla lailla tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita</p> <p>Sr3106 Lapin uitto- ja savottatukikohdat: Myllyniemen sortteerialue</p> <p>Kemin Sotisaassa sijaitseva Myllyniemi rakennettiin Kemijoen uiton pääerottelu-paikaksi jo vuonna 1915, erottelupaikan siirryttyä Valmarinniemenestä sinne. Alueen asuntorakennukset, muut rakennukset ja lähivesialueen uittorakenteet muodostavat arvokkaan uiton historiasta kertovan kokonaisuuden Kemijoensuun rannalle Sotisaaren länsiosaan. Keminmaan Taivalkosken uittotukikohta rakennuksineen sijaitsee Kemijoen länsirannalla, ennen Isohaaran voimalaitoksen rakentamista kalliorantaisena virranneen suurkosken partaalla. Uittotukikohdan muodostavat kolme pienikokoista rakennusta, kämpä, sauna ja vaja. Tervolan Luoesaassa sijaitsee 1800-luvun lopussa rakennettu Runkauksen uittopirtti, jonka pihapiiriin kuuluvat uittopirtti, sauna, keittokota, vajarakennuksia ja käymälä. Savusauna on siirretty nykyiselle paikalleen vuonna 1952.</p> <p>Varausperuste VNp 22.12.2009 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009 Lapin uitto- ja savottatukikohdat) Laki rakennusperinnön suojelemisesta (Rakennussuojelulaki) Maankäyttö- ja rakennuslaki</p> <p>Kehittämisperiaate Turvataan rakennussuojelukohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Uudis- ja lisärakentaminen kohteiden lähiympäristössä sovitetaan sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.</p>
	<p>KULTTUURIYMPÄRISTÖN TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE / KOHDE.</p> <p>Maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt/maisema-alueet ma 8128 Kemijokivarren vanha asutus</p> <p>Aluerajauksen sisällä on valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009): Kemijoen jokivarsiasutus ja kirkkomaisemat (ma 8145), Lapin uitto- ja savottatukikohdat: Taivalkosken uittotukikohta (SR 3106) ja Runkauksen uitonpirtti (SR 3111), sekä Koivun rautatieasema (SR 3104). Keminmaan ja Tervolan kirkot ympäristöineen on osoitettu suojelukohteina (SR1 3105) ja (SR1 3103). Alueella on myös runsaasti muinaismuistokohteita</p> <p>Kehittämisperiaate Kemijokivarren asutuksen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet säilytetään ja uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön. Pellot ja niityt pyritään pitämään avoimina. Turvataan suojelukohteiden ja muinaismuistokohteiden säilyminen.</p> <p>Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) ma 8145 Kemijoen jokivarsiasutus ja kirkkomaisemat</p> <p>Kehittämisperiaate Säilytetään kylien kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet. Uudisrakentaminen sovitetaan perinteiseen ympäristöön. Pellot ja niityt pyritään pitämään avoimina.</p> <p>Turvataan suojeltujen kohteiden säilyminen.</p>

	<p>MUINAISUISTOALUE / -KOHDE (SM3589 Haapamaa)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain nojalla suojeltuja maakuntakaavaan valittuja alueita tai kohteita. Kiinteät muinaisjäännekohteet ovat muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja.</p> <p>Keminmaan kirkosta n. 9 km pohjoiskoilliseen ja Taivalkosken voimalasta n. 3,5 km länteen. Rovaniemen tien kaakkoispuolella olevan harjanteen koillisosassa on kaksi kiviroykkiötä (3x6,6 ja 3,8x5,4 m) sekä matala latomus (n. 2,3x3,6 m). Rakenteet on tutkittu ja ennallistettu nähtävyyshaitteiksi.</p> <p>Varausperuste Muinaismuistolaki.</p>
	<p>ENERGIAHUOLLON KOHDE</p> <p>Merkinnällä osoitetaan energiahuoltoa palvelevia laitoksia tai rakenteita, kuten voimalaitoksia ja suurmuuntamoalueita varten varattuja alueita.</p> <p>EN2261 Taivalkosken voimalaitos</p> <p>Kohde sijaitsee Keminmaan kunnassa, n. 16 km päätaajamasta koilliseen (pohjoiseen). Taivalkosken vesivoimalaitoksen teho on 115 MW ja sähkön tuotanto keski-keskimääräisesti 480 GWh/a. Varausperuste Tuotannossa oleva voimalaitos Kehittämisperiaate Turvataan voimalaitoksen toimintaedellytykset.</p> <p>EN2285 Keminmaan sähköasema</p> <p>Kohde sijaitsee linnuntietä noin 12 km pohjoiseen Keminmaan kunnan keskustasta. Valtatie 4:lle matkaa on noin 4 km. Fingrid Oyj on vuonna 2009 rakennuttanut 400 kilovoltin voimajohdon Keminmaan sähköasemalta Petäjäsken sähköasemalle.</p> <p>Varausperuste Toiminnassa oleva sähköasema</p> <p>Kehittämisperiaate Turvataan sähköaseman toimintaedellytykset.</p>
	<p>KESKUSKYLÄ</p> <p>Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla pyritään säilyttämään tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita voidaan pitää sopivina rakentamisalueina.</p> <p>Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.</p> <p>At308, Paakkola</p> <p>Kehittämisperiaate Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä, ottaen huomioon sijainti maaseudun kehittämisen kohdealueella. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja jokivarsimaisemaan.</p> <p>At320, Maula</p> <p>Kehittämisperiaate Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä ottaen huomioon sijainti maaseudun kehittämisen kohdealueella. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja jokivarsimaisemaan. Turvataan muinaismuistokohdeiden säilyminen.</p> <p>At321, Törmä</p> <p>Kehittämisperiaate Alueella säilytetään ja kehitetään monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä, ottaen huomioon sijainti</p>

	maaseudun kehittämisen kohdealueella. Uudis- ja lisärakentaminen sovitetaan arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja jokivarsimaisemaan.
	ULKOILUREITTI
	PORONHOITOALUEEN RAJA Merkinnällä osoitetaan poronhoitoalueen rajan sijainti Lapissa.
	VOIMAJOHTO, UUSI

3.3 Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitys 2023–2024

Lapin liiton tilaama Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitys 2023–2024 valmistui lokakuussa 2024. Selvityksen tarkoituksena on luoda tietopohjaa ja työkaluja vihreän siirtymän toteuttamiseen Lapin kunnissa ja maakunnassa. (Lapin liitto, 2024). Selvityksen keskeisenä tavoitteena oli löytää aurinko- ja tuulivoimatuotantoon potentiaalisia alueita maakuntakaavoituksen taustaksi sekä laatia maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n tarkoittama riittävä selvitys ja merkittävien vaikutusten arviointi mahdollisen maakuntakaavoituksen lähtötiedoiksi ja kuntakaavoituksen tueksi (FCG, 2024).

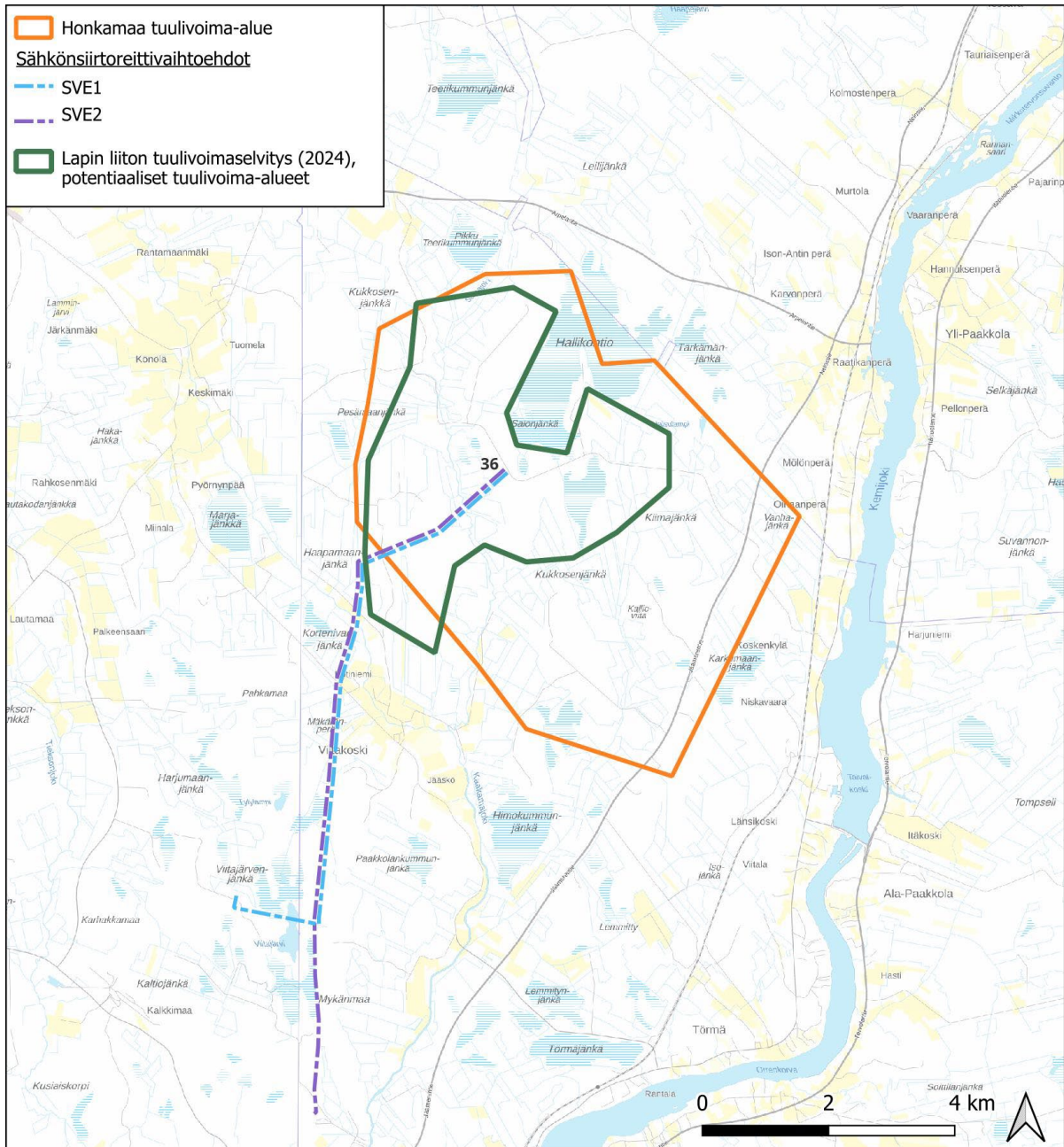
Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitys 2023–2024 täydentää aiemmin tehtyä Lapin tuulivoimaselvitystä 2022 (FCG, 2022) ottamalla tarkasteluun myös aurinkovoimapotentiaalin sekä tutkimalla tarkemmin tuulivoiman sijoittumista eri valintaperustein. Vuoden 2022 Lapin tuulivoimaselvityksessä tunnistettiin 46 seudullisesti merkittävää potentiaalista tuulivoima-aluetta. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä 2023–2024 tunnistettiin yhteensä 48 potentiaalista tuulivoima-aluetta ja 42 potentiaalista aurinkovoima-aluetta. Uusia tuulivoima-alueita on lisätty edellisen selvityksen valmistumisen jälkeen saapuneiden kuntien ja toimijoiden esitysten perusteella. Hankkeessa selvitettiin hanketoimijoiden hankkeita, jotka eivät vielä ole julkisesti vireillä. Selvityksessä tarkennettiin yhteisvaikutusten arviointia. Työ sisälsi lisäksi saamelaisten kotiseutualueen tuulivoimapotentiaalin selvittämisen. Työssä selvitettiin myös Lapin mahdolliset laajat tuulivoimapuistoalueet, joiden yhteyteen voisi kehittää uusiutuvan energian teollista toimintaa, esim. vedyn tai muun uusiutuvan polttoaineen tuotantoa ns. off-grid-alueina. (FCG, 2024)

Keminmaan kunnan alueelta paikannettiin Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä kaksi potentiaalista tuulivoima-aluetta, joista Honkamaan tuulivoima-alue sijoittuu osin Honkamaan (nro 36) potentiaaliselle tuulivoima-alueelle. (Kuva 6.2)

Aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä Honkamaan alueelle on laskennallisesti mahdollista perustaa 22 tuulivoimalaa. Myös puolustusvoimilta olisi mahdollista saada myönteinen lausunto hankkeelle.

Selvityksellä ei ole suoria oikeusvaikutuksia, mutta se toimii omalta osaltaan apuna hankkeen vaikutusten ja rajoitteiden arvioinnissa, sekä perustelee hankkeen sijoittumisen esitetylle alueelle.

Kuva 6: Honkamaan tuulivoima-alueen sijoittuminen Honkamaan (nro 36) potentiaaliselle tuulivoima-alueelle.

Tulostettu 04/11/2025, EK.

Lähteet: Lapin liiton tuulivoimaselvitys 2023-2024 (2024): Lapin liitto & FCG Finnish Consulting Group Oy

Pohjakartta © Maanmittauslaitos

3.4 Kuntien periaatepäätökset tuulivoimasta

Keminmaa

Keminmaan kunnanvaltuusto teki 8.5.2025 periaatepäätöksen tuulivoimasta. Päätöksen mukaan Keminmaan kuntaan voi rakentaa tuulivoimaa seuraavin ehdoin:

1. Kaavoitusaloitteeseen tulee sisällyttää tiedossa olevat alustavat sähkösiirtolinjavaihtoehdot.
2. Luontoreittien ja jokivarren erityishuomiointi: osana tuulivoimahankkeiden valmistelua edellytetään havainnekuvien tuottamista koskien näkymiä virkistyskäytön kannalta tärkeille

luontoreiteille ja jokivarteen. Etäisyydet ratkaistaan kaavoituksessa. Kivaloille ei saa rakentaa tuulivoimaloita. ”Kivalot” määritellään kattamaan Kivalontien eteläpuoleisen alueen lähtien Lautiosaaresta Sompujärven risteykseen saakka.

3. Etäisyys vakinaisesta asuinrakennuksesta ja lomarakennuksesta: vähimmäisetäisyydet tarkastellaan hankekohtaisissa melu- ja välkemallinuksissa. Tarkastelussa sovelletaan ajantasaista lainsäädäntöä. Tuulivoimalan etäisyys vakinaisesta asuinrakennuksesta ja lomarakennuksesta tulee ohjeellisesti olla vähintään 2 kilometriä.
4. Tuulivoima-aluetta ei saa rakentaa pohjavesialueelle.
5. Tuulivoimahanketta valmisteleavan yhtiön tulee korvata kantaverkkoon vievien liityntäjohtojen sähkönsiirtolinjojen ja tiealueiden kunnan maanomistukselle vähintään vastaavan korvaustason kuin kaava-alueen tuulivoimalan hankealueella korvataan, pinta-alaperusteisena (€/m²).
6. Kotapalon ja Honkamaan tuulivoima-alueen asukkaiden näkemykset pitää kartoittaa kaavoitusvaiheessa. Osa sopimuksia tuulivoimayhtiön kanssa tehneistä maanomistajista ei asu itse hankealueella, joten heille ei tule haittoja. Kotapalon tuulivoima-alueen vakinaisia asukkaita ovat ne, jolle haitat tulevat, ja heitä ei ole kattavasti kuultu.

Tervola

Tervolan kunta hyväksyi kunnanvaltuustossa tuulivoimastrategian 16.2.2023. Tuulivoimastrategiassa ehdotetaan linjauksia Lapin liiton tuulivoimaselvityksen rinnalle. Tuulivoimastrategiassa on määritelty seuraavat rajoitteet tuulivoimarakentamiselle:

1. Ei rakenneta jokivarteen. Kemijoki on maisemallisesti arvokas, eikä sen rantaan rakenneta tuulimyllyjä. Rajoitetta ei anneta mittana, sillä asutus rajaa jo itsessään tuulimyllyjen rakentamisen.
2. Etäisyyden huomioiminen vakituisissa ja loma-asunnoissa. Tuulivoiman etäisyysrajoite sekä vakituisiin, että loma-asuntoihin on vähintään kaksi kilometriä. Etäisyysrajoitetta määriteltäessä on otettu huomioon melu-, näkö- ja välkehaitat. Lähempänä kuin kolme kilometriä oleville vakituisille asunnoille laaditaan kiinteistökohtainen haittaselvitys, mikäli asunnon omistaja sitä vaatii.
3. Luontomatkailun huomioiminen ja turvaaminen Kätkävaarassa. Kätkävaara on merkittävä luonto- ja pimeämatkailualue Tervolassa, jolle tuulivoimastrategiassa asetetaan viiden kilometrin suojavyöhyke. Kätkävaaran pohjoinen puoli pidetään kokonaan tuulimyllyvapaana alueena. Suojavyöhykkeelle voidaan poikkeuksellisesti sijoittaa tuulimylly, mikäli se ei näy 80 metriin mitattuna merenpinnasta tai sen alemmaksi. Etäisyyden rakennuksiin on kuitenkin oltava aina kaksi kilometriä.

Lisäksi tuulivoimastrategiassa on esitetty tuulivoimayhtiöiden maksamien kiinteistöverojen osittaista käyttöä kuntalaisten viihtyvyyden parantamisen hyväksi.

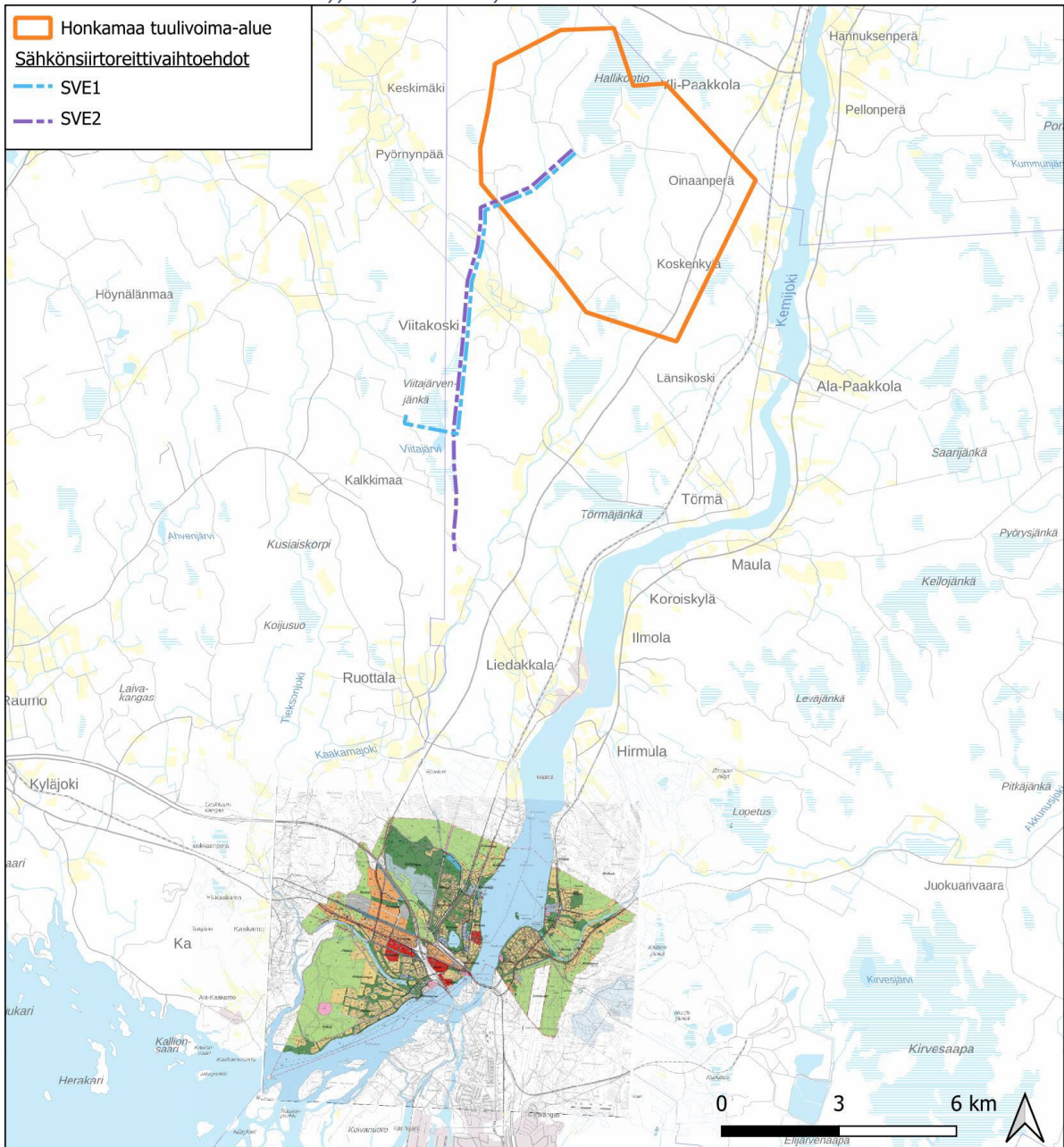
3.5 Yleiskaavoitus

Tuulivoima-alueella ei ole voimassa eikä vireillä olevia yleiskaavoja. Keminmaan yleiskaava sijaitsee tuulivoima-alueelta 13,5 km etelään. Tuulivoima-aluetta lähin yleiskaava sijaitsee Tervolan kunnassa. Tuulivoima-alueen koillisosa rajautuu Kemijokivarren osayleiskaavan viidenteen osa-alueeseen Paakkolan-Ylipaakkolan alueeseen. Osayleiskaavan raja on myös Keminmaan ja Tervolan kuntien välinen raja. Osayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.1.2004 ja osayleiskaavaa on tarkistettu vuonna 2015 kyläyleiskaavoilla. Kyläyleiskaavojen ulkopuolella on edelleen voimassa aiemmin hyväksytty osayleiskaava. Tuulivoima-alueen länsipuolella Tornion kaupungin puolella lähimmillään noin 900 m etäisyydelle sijoittuu Tornion yleiskaava 2021.

Kemijokivarren osayleiskaavassa tuulivoima-alueita lähimpänä ovat maa- ja metsätalousvaltainen alue sekä maatalousalueet. Tornion yleiskaava-alueella hankealueita lähimpänä ovat maa- ja metsätalousalueet, kaksi muinaismuistokohdetta sekä Könölän kyläalue, jossa on maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA). Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet sijoittuvat länteen lähimmillään noin 2,4 km etäisyydelle tuulivoima-alueesta.

Tornion kaupungissa on koko kaupungin alueella vireillä Tornion yleiskaava 2040 kaavoitushanke. Yleiskaavan kaavaluonnoksessa on huomioitu alueella olevat tärkeät lintualueet (IBA, FINIBA ja MAALI). Muilta osin kaavaluonnoksessa ei ole Honkamaan läheisimmillä alueilla muutoksia nykyiseen kaavoitukseen. Lisäksi Tornion kaupungissa noin 6,5 km Honkamaan tuulivoima-alueelta luoteeseen sijaitsee vireillä oleva Vinsanmaan tuulivoimahanke ja sen osayleiskaavoitus.

Kuva 7: Honkamaan hankkeen läheisyydessä sijaitsevat yleiskaava-alueet Kemissä.

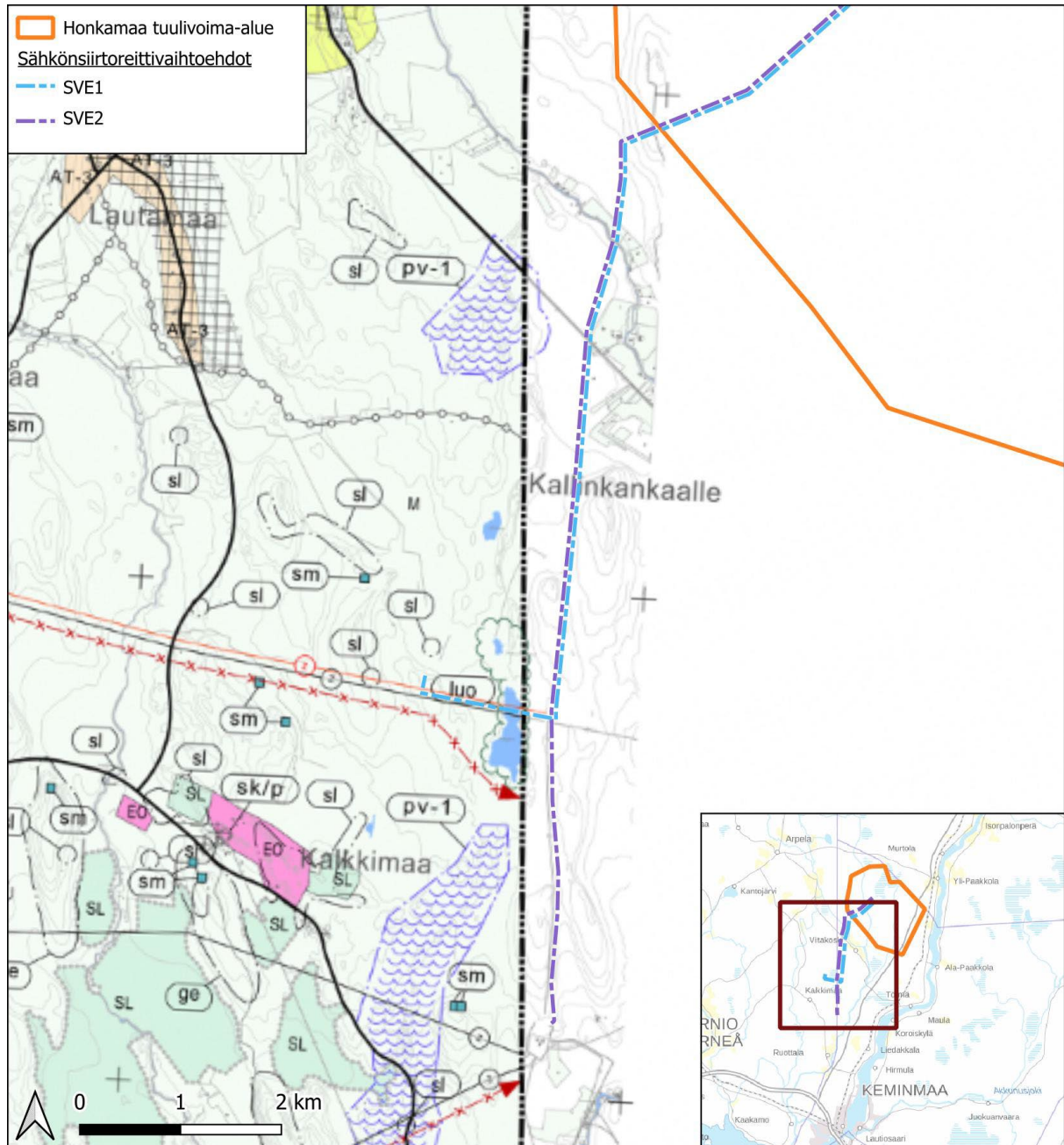

Tulostettu 04/11/2025, EK.
Lähteet: Kemijokivarren yleiskaava: Kemijokivarren kunta
Pohjakartta © Maanmittauslaitos

Sähkönsiirtoreitti SVE2 kulkee koko matkan Keminmaan kunnassa alueella, jolla ei ole voimassa eikä vireillä olevia yleiskaavahankkeita. Sähkönsiirtoreitti SVE1 kulkee Viitajärven sähköasemalle Tornion kaupungin alueelle, jossa on voimassa Tornion yleiskaava 2021. Tornion yleiskaava-alueella sähkönsiirtoreitti SVE1 sijoittuu olemassa olevan sekä uuden voimajohton alueelle. Vireillä olevassa Tornion yleiskaavan luonnoksessa sähkönsiirtoreitti sijoittuu olemassa olevien voimajohtojen alueelle.

Kuva 8: Sähkönsiirtoreitin SVE1 sijoittuminen Tornion yleiskaavan 2021 alueelle.

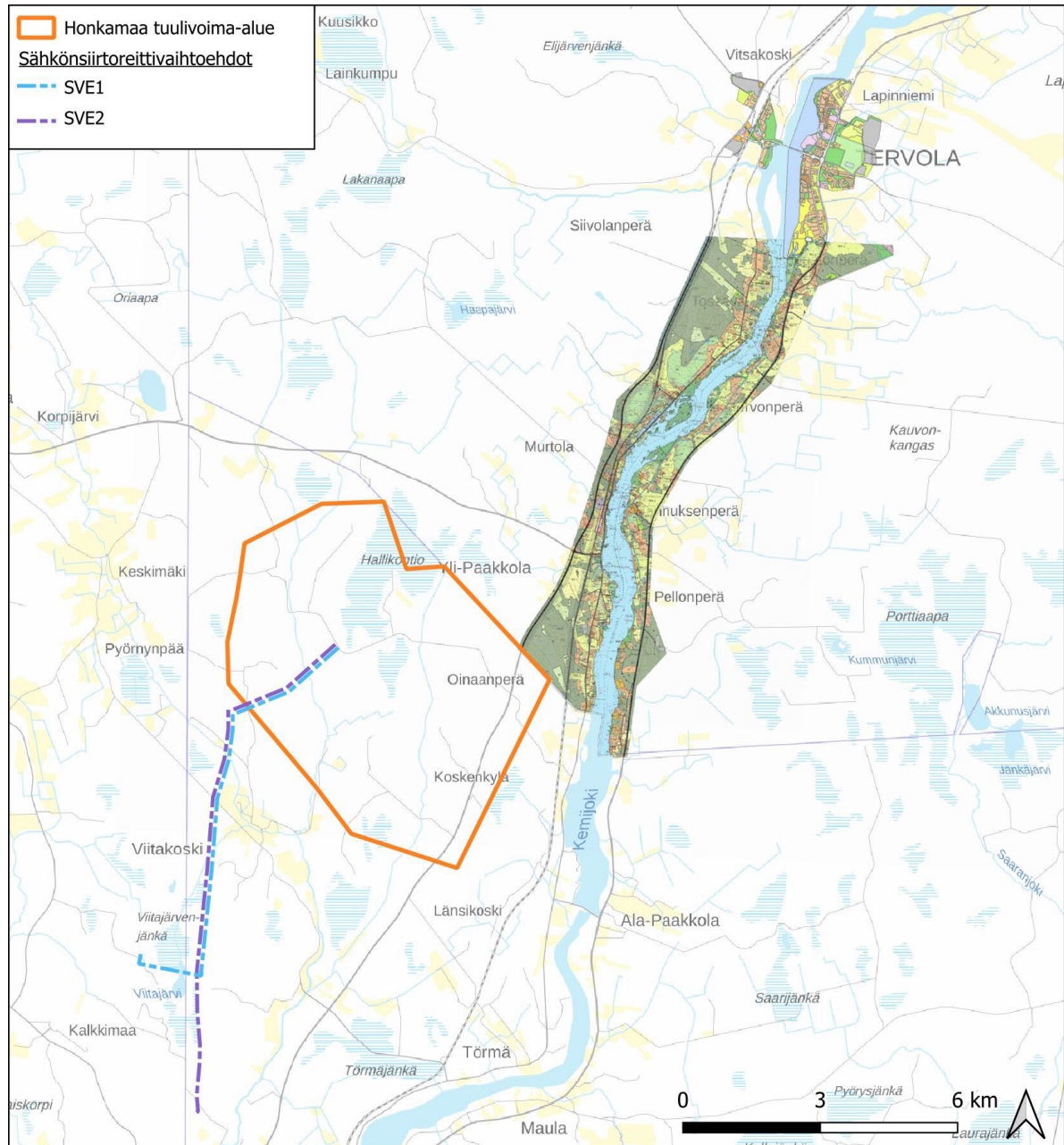
Tulostettu 04/11/2025, EK.
Lähteet: Tornion yleiskaava 2021: Tornion kaupunki
Pohjakartta © Maanmittauslaitos

wsp

3.6 Asemakaavoitus

Hankealueella ei ole voimassa olevia tai vireillä olevia asemakaavoja. Keminmaan asemakaava-alueet sijoittuvat tuulivoima-alueelta 14 km etäisyydelle ja sähkönsiirtoreiteiltä noin 8 km etäisyydelle. Tervolan kunnan asemakaava-alueet sijoittuvat tuulivoima-alueelta noin 11 km koilliseen. Tornion kaupungin lähimmät asemakaava-alueet tuulivoima-alueelta 17 km luoteeseen.

Kuva 9: Honkamaan tuulivoima-alueen läheisyydessä sijaitsevat yleis- ja asemakaava-alueet Tervolan kunnassa.

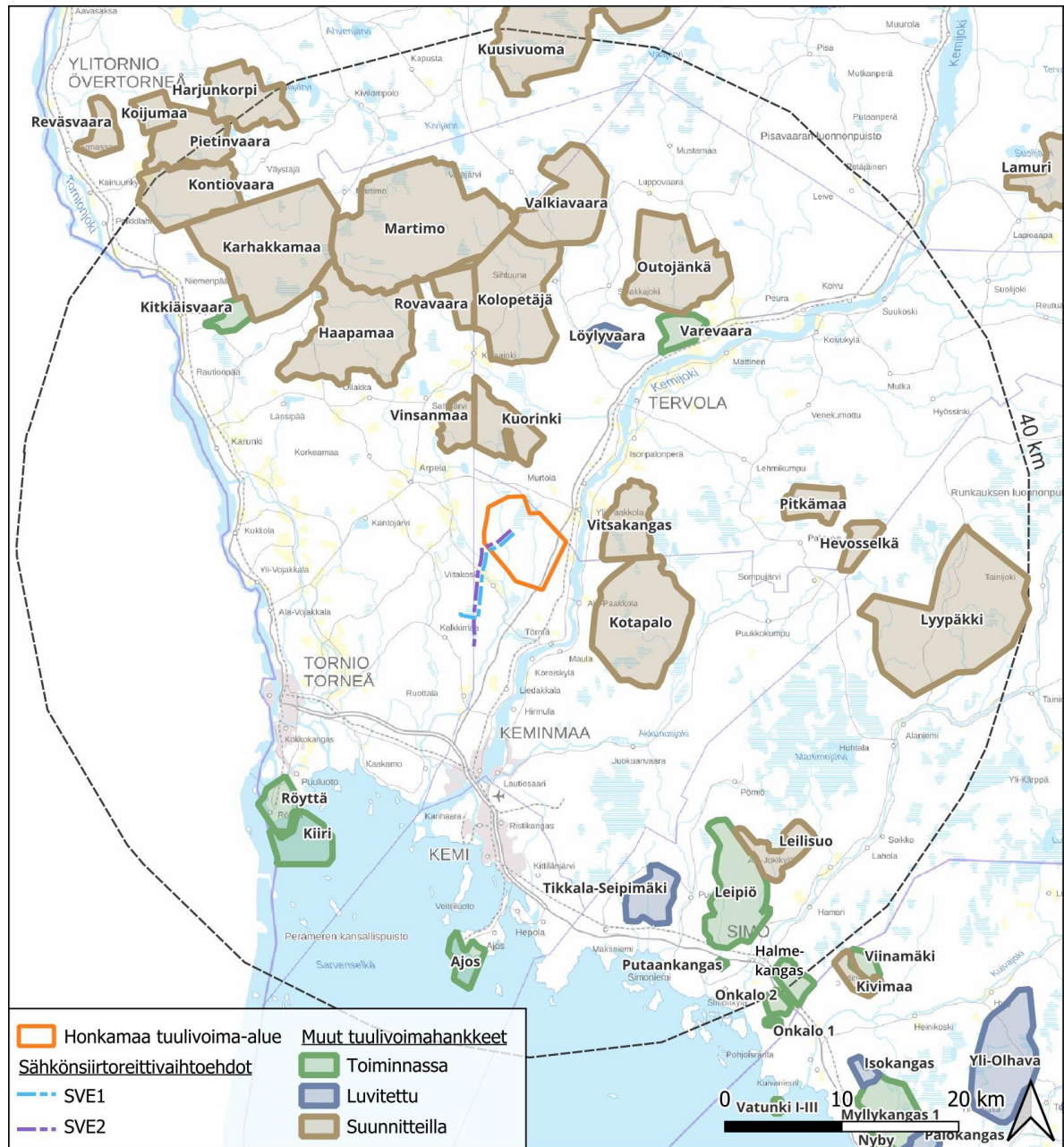

Tulostettu 04/11/2025, EK.

Lähteet: Kemijokivarren osayleiskaavan 5. osa-alue Paakkola-YliPaakkola ja Tervolan asemakaava: Tervolan kunta
Pohjakartta © Maanmittauslaitos

Kuva 11: Lähialueen muut tuulivoimahankkeet.

Tulostettu 04/11/2025, EK.
Pohjakartta © Maanmittauslaitos

4. Vaikutusten arviointi

4.1 Arvioitavat vaikutukset

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset alueidenkäyttölain (AKL 9 §) sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 1 §) mukaisesti suhteessa

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön,
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön, sekä

6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Tuulivoimat vaikuttavat ympäristöönsä muuttamalla maisemaa sekä tuottamalla ääntä ja välkettä. Tuulivoimarakentamisella voi olla vaikutuksia luonnonarvoihin ja ihmisten elinoloihin.

Osayleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti hankkeen luonto-, maisema-, melu-, kulttuuriympäristö-, välke- ja ilmastovaikutuksia sekä vaikutuksia ihmisiin. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavassa laajuudessa myös esimerkiksi liikenteeseen sekä maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavin osin myös seudullisesti. Vaikutusten arviointi perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tuloksiin ja tehtyihin selvityksiin.

Kullakin vaikutustyypillä on vaikutusalueensa. Osa vaikutuksista rajoittuu aivan rakennuskohteiden läheisyyteen. Osa vaikutuksista, kuten maisema- ja linnustovaikutukset, ulottuvat laajemmalle alueelle.

4.1.1 Yhteisvaikutukset

Osayleiskaavan yhteydessä arvioidaan hankkeen yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa erityisesti luonnonympäristöön ja Natura-alueisiin, ekologiin yhteyksiin, meluun, maisemaan ja virkistykseen. Lähialueen tuulivoimahankkeet huomioidaan mallinuksissa ja havainnekuissa. Maisema-vaikutusten yhteisvaikutuksia tarkastellaan laajalla, noin 25–40 km:n alueella, painottaen maisemallisesti arvokkaita kohteita. Yhteisvaikutukset arvioidaan asiantuntija-arviona käytettävissä olevien tietojen pohjalta, ja lieventämismahdollisuudet esitetään kaavaselostuksessa.

4.2 Selvitykset

Kaavoituksen rinnalla laadittavan YVA-menettelyn aikana laadittavat selvitykset toimivat myös kaavoituksen selvitysaineistona. Hankkeen aikana tehdään seuraavat selvitykset:

- Sosiaalisten vaikutusten arviointi ja asukaskysely
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
 - Näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat
 - Arkeologinen inventointi
- Melu- ja välkemallinnus
- Poronhoitoa koskevien vaikutusten arviointi

Luontoselvitykset:

- Lumijälkilaskenta
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- Viitasammakkoselvitys
- Linnustoselvitykset
 - Pöllöselvitys
 - Metsäkanalintuselvitys
 - Pesimälinnustoselvitys
 - Kevät- ja syysmuuttoselvitys
 - Päiväpetolintuselvitys
- Natura-selvitykset Kirvesaavan, Kilsiaapa-Ristivuoman, Martimo-Lumiaapa-Penikoiden ja Suuripään alueen Natura-alueille

4.2.1 Poronhoitoa koskevien vaikutusten arviointi

Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään kartta-aineistoja sekä paliskunnan kanssa käytävää vuoropuhelua ja haastatteluita.

Osana vaikutusten arviointia poronhoitoon toteutetaan poronhoitolain 53 §:n kaltainen neuvottelu paliskuntain kanssa YVA-selostusvaiheessa. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään erityisesti paliskunnan kokemukseen perustuvaa tietoa porojen alueiden käytöstä ja eri alueiden merkityksestä paliskunnan toiminnan kokonaisuuden kannalta.

Yhteydenpito paliskuntien kanssa sovitaan poronhoitovuoden mukaisiin aikatauluihin, ja paliskunnilta pyritään saamaan haastattelut työn pohjaksi.

5. Osallistuminen ja tiedottaminen

5.1 Osalliset

Osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaava koskee.

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §). Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa mielipide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kaavan vireilletulovaiheessa. Kaavaluonnoksesta on mahdollista antaa mielipide ja kaavaehdotuksesta muistutus niiden nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan perustellut vastineet. Kaavahankkeen osallisia ovat ainakin:

Asukkaat, maanomistajat ja muut osalliset:

- Kaavan vaikutusalueen asukkaat
- Kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- Yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- Virkistysalueiden käyttäjät
- Ruotsin puolen osalliset
- Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
- Tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- Elinkeinoharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Näitä ovat ainakin:

- Digita Oy
- Telia Finland Oyj
- Elisa Oyj
- DNA Oyj
- Fingrid Oyj
- Lapinniemen kylätoimikunta
- Lapin luonnonsuojelupiiri
- Meri-Lapin Vesi Oy
- Fintraffic lennonvarmistus Oy
- Metsäkeskus, Keminmaa
- Itäkoski, Länsikoski ja Törmän kylät ry
- Liedakkalan kyläyhdistys
- Liedakkalan Metsämiehet ry
- Viitakosken kyläyhdistys
- Keminmaan omakotiyhdistys ry
- Keminmaan riistanhoitoyhdistys
- Karihaaran erämiehet ry

- Metsänhoitoyhdistys Lappi
- Paliskuntain yhdistys
- Palojärven Paliskunta
- Lapin yrittäjät
- Meri-Lapin lintutieteellinen yhdistys Xenus ry
- Kemin Seudun Luonnonsuojeluyhdistys
- Suomen luonnonsuojeluliitto Lapin piiri Ry
- Maataloustuottajain Lapin liitto MTK Lappi Ry

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Lupa- ja valvontavirasto (LVV, aik. Lapin ELY-keskus ja Pohjois-Suomen aluehallintovirasto)
- Elinvoimakeskus (EVK)
- Lapin liitto
- Keminmaan kunta
- Tervolan kunta
- Tornion kaupunki
- Tornionlaakson museo
- Metsähallitus
- Väylävirasto
- Puolustusvoimat, 3. logistiikkarykmentti
- MTK Lappi
- Luonnonvarakeskus
- Traficom
- Suomen metsäkeskus
- Ilmatieteenlaitos
- Lapin pelastuslaitos
- Energiavirasto
- Meri-Lapin ympäristöterveysjaosto
- Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic
- Suomen Erillisverkot
- Säteilyturvakeskus STUK
- Ruotsin puolen osalliset

5.2 Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Tiedottaminen

Osayleiskaavan vireilletulosta, kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan hyväksymisestä ja voimaantulosta tiedotetaan sanomalehtikuulutuksin ja kunnan Internet-sivuilla osoitteessa www.keminmaa.fi/asuminen-ja-ymparisto/rakentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/.

Hankealueen ja siihen rajautuvien tilojen maanomistajia sekä suunnittelutilanteen mukaisista voimalapaikoista kilometrin etäisyydelle sijoittuvien tilojen maanomistajia tiedotetaan kaavahankkeen vireilletulosta sekä kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävilläolosta kirjeitse, mikäli maanomistajan osoitetiedot ovat kunnan saatavilla.

Tietoa löytyy osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, jota päivitetään prosessin edetessä ja aikataulun tarkentuessa.

Osayleiskaavan etenemistä voit seurata myös Fortumin verkkosivuilla osoitteessa www.fortum.fi/honkamaa

Mielipiteet ja muistutukset

Nähtävilläoloaikoina osalliset voivat esittää mielipiteitään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos). Kaavaehdotuksesta voi tehdä kirjallisia muistutuksia.

Asukaskysely

Asukaskyselyn avulla selvitetään alueen asukkaiden ja yhteisöjen toiveita, tarpeita ja näkemyksiä hankkeesta. Kysely toteutetaan verkkokyselynä ja siihen on mahdollisuus vastata myös paperisena kyselynä. Kyselyssä käytetään sekä avoimia että monivalintakysymyksiä. Kyselystä tiedotetaan Kemnimaan kunnan nettisivuilla, lehti-ilmoituksella, Fortumin Honkamaan hankesivustolla sekä lähettämällä tiedote hankkeen lähialueen asukkaille 3 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta ja 100 m voimajohtoreiteistä.

Yleisötilaisuudet

Hankkeen osayleiskaava laaditaan samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa. YVA-ohjelmavaiheen ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman yleisötilaisuus sekä YVA-selostusvaiheen ja kaavaluonnoksen yleisötilaisuudet järjestetään samanaikaisesti.

Ensimmäinen yleisötilaisuus järjestetään OAS:n ja YVA-ohjelman ollessa nähtävillä, keväällä 2026 ja toinen arviolta alkuvuodesta 2028. Lisäksi kaavaehdotusvaiheessa järjestetään vielä erillinen yleisötilaisuus. Tilaisuudet ovat kaikille avoimia, ja niihin järjestetään myös etäosallistumismahdollisuus. Yleisötilaisuuksien paikat ja ajat ilmoitetaan kuulutuksissa.

Tilaisuuksissa kansalaiset saavat tietoa alueen kaavoituksesta ja arvioitavista vaikutuksista ja voivat tuoda esille näkemyksiään hankkeesta sekä vaikutusarviointista.

Yleiskaavoitukseen liittyy myös alueidenkäyttölain (AKL) mukaista viranomaistyötä. Viranomaisneuvottelut järjestetään kaavoituksen valmisteluvaiheessa ja tarvittaessa hyväksymisvaiheessa. Lisäksi järjestetään tarpeen mukaan työneuvotteluita.

Osayleiskaavan hyväksyminen

Yleiskaavan hyväksymisen toimivalta on kunnanvaltuustolla (kunnanhallituksen esityksestä). Hyväksymiskäsittelyn päätös liitteineen lähetetään tiedoksi Lupa- ja valvontavirastoon. Kaavan voimaantulosta ilmoitetaan myös Lupa- ja valvontavirastoon ja Lapin liitolle. Voimaantullut kaava-aineisto toimitetaan Maanmittauslaitokselle, kunnan rakennustarkastajalle sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille.

Kaavoituksen etenemisvaiheet ja kaavoituksen alustava tavoiteaikataulu on esitetty seuraavassa kohdassa. Aikataulu päivitetään työn edetessä.

5.3 Kansainvälinen kuuleminen

Honkamaan tuulivoima-alue sijaitsee 20 km päässä valtakunnan rajasta ja hanke toteutuessaan voi aiheuttaa maisemavaikutuksia myös Ruotsin puolelle. Hankkeesta järjestetään kansainvälinen kuuleminen. YVA-lain (252/2017) 28 §:n mukaisesti. Suomen ympäristökeskuksen on varattava Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen osapuolena olevan toisen valtion viranomaisille sekä niille, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, yhteisöille ja säätiöille tilaisuus osallistua ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn, jos hankkeella on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia kyseisen valtion alueella.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistaan myös ruotsin kielellä. YVA-ohjelmasta on lisäksi laadittu tiivistelmä, jossa esitetään hankkeen keskeinen sisältö sekä arvio Ruotsin puolelle kohdistuvista

vaikutuksista ja niiden arviointimenetelmistä. Tiivistelmä ruotsiksi on toimitettu Suomen ympäristökeskukselle, joka toimittaa dokumentin Ruotsin viranomaisille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-ohjelman asiakirjat kuulutetaan ja asetetaan nähtäville samaan aikaan Suomessa ja Ruotsissa.

5.4 Kaavaprosessin vaiheet

Vireilletulo ja OAS

- AKL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu alkuvuodesta 2026.
- **Kunnanhallitus päättää kaavan vireilletulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta sekä suunnittelualueen rakennuskiellosta.**
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi, jolloin osallisilla ja muilla kuntalaisilla on mahdollisuus ilmaista siitä mielipiteensä.
- Nähtäville asettamisesta tiedotetaan sanomalehtikuulutuksin ja kaavoituksen Internet-sivuilla sekä kaava-alueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvien kiinteistöjen omistajille ja asukkaille kirjeitse, mikäli osoitetieto on kunnan saatavilla.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevat mielipiteet tulee osoittaa nähtävillä oloajan kuluessa kirjallisesti Keminmaan kunnanhallitukselle. Aloitusvaiheen aikana esitetyt mielipiteet koostetaan kaavaluonnoksen liitteeksi laadittavaan vastineluettelo.

Valmisteluvaihe (kaavaluonnos)

- Valmisteluvaiheessa järjestetään kaavahankkeeseen liittyvä viranomaisneuvottelu.
- Laaditaan kaavaluonnos ja liitteet, jotka käsitellään Keminmaan kunnanhallituksessa ja asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi (AKL 62 §, MRA 30 §).
- Nähtäville asettamisesta tiedotetaan sanomalehtikuulutuksin ja kaavoituksen Internet-sivuilla sekä kirjeitse kaava-alueelle ja läheisyyteen sijoittuvien kiinteistöjen omistajille ja asukkaille.
- Nähtävilläoloaikana järjestetään kaavahankkeeseen liittyvä yleisötilaisuus.
- Pyydetään lausunnot tarvittavilta tahoilta.
- Osallisilla ja muilla kuntalaisilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä nähtäville asetettavaan kaava-aineistoon liittyen. Mielipiteet tulee osoittaa nähtävilläoloajan kuluessa kirjallisesti Keminmaan kunnanhallitukselle.
- Valmisteluvaiheen aikana esitetyt mielipiteet ja saadut lausunnot koostetaan kaavaehdotuksen liitteeksi laadittavaan vastineluettelo.

Kaavaehdotus

- Ehdotusvaiheen aikana laadittava kaavaehdotus käsitellään Keminmaan kunnanhallituksessa ja asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi (AKL 65§, MRA 19§).
- Nähtäville asettamisesta tiedotetaan sanomalehtikuulutuksin ja kaavoituksen Internet-sivuilla sekä kirjeitse kaava-alueelle ja läheisyyteen sijoittuvien kiinteistöjen omistajille ja asukkaille.
- Nähtävilläoloaikana järjestetään kaavahankkeeseen liittyvä yleisötilaisuus.
- Pyydetään lausunnot tarvittavilta tahoilta.
- Osallisilla ja muilla kuntalaisilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä nähtäville asetettavaan kaava-aineistoon liittyen jättämällä muistutuksia. Muistutukset tulee osoittaa nähtävilläoloajan kuluessa kirjallisesti Keminmaan kunnanhallitukselle.
- Ehdotusvaiheen aikana jätetyt muistutukset ja saadut lausunnot koostetaan kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi vietävän kaavaehdotuksen liitteeksi laadittavaan vastineluettelo. Vastineluettelosta ja kaavaselostuksesta käy ilmi, miten mielipiteet, muistutukset ja lausunnot ovat vaikuttaneet suunnitteluun.

- Kaavaehdotuksen nähtävilläoloajan jälkeen järjestetään tarvittaessa AKL 18 §:n mukainen ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu.

Hyväksyminen

- Ennen kaavan hyväksymisvaihetta kunnanhallitus käsittelee kaavaehdotuksesta saadut palautteet ja palautteisiin laaditut vastineet. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn mielipiteeseen. Vastineet postitetaan joko kunnanhallituksen tai -valtuuston kokouksen jälkeen.
- Kaava-aineisto etenee kunnanhallituksen esityksestä valtuuston hyväksymiskäsittelyyn. (AKL 37§)
- Osayleiskaavan hyväksymisestä päättäminen kuuluu Keminmaan kunnanvaltuuston toimivaltaan.
- Osayleiskaavan hyväksymiskäsittelyn päätöksestä tiedotetaan sanomalehtikuulutuksin ja kaavoituksen verkkosivuilla. Hyväksymispäätös lähetetään tiedoksi niille muistuttajille ja viranomaistahoille, jotka ovat pyytäneet päätöstä tiedoksi muistutuksen tai viranomaislausunnon jättäessään. (AKL 67 §, MRA 94 §)
- Hyväksymispäätökseen voi hakea muutosta hallinto-oikeudelle tehtävällä kunnallisvalituksella. Hallinto-oikeuden ratkaisusta on mahdollista valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kaavan voimaantulo

- Kaava saa lainvoiman, mikäli kaavasta ei valiteta valitusajan kuluessa tai mikäli hallinto-oikeus on hylännyt kaavaa koskevat valitukset.
- Lainvoimainen kaava tulee voimaan voimaantulokuulutuksella. Kaavan voimaantulosta tiedotetaan sanomalehtikuulutuksin ja kaavoituksen verkkosivuilla. Voimaantullut kaava-aineisto toimitetaan tarvittaville viranomaistahoille. (AKL 93 §)

5.5 Hankkeen alustava aikataulu

- Vireilletulo ja OAS kevät 2026
- Valmisteluvaihe; kaavaluonnos 2027
- Kaavaehdotus 2028
- Oikeusvaikutteinen kaava ja rakentamisluvat 2028–2029

Aikataulua tarkennetaan prosessin kuluessa, ja siitä ilmoitetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkistamisen yhteydessä.

6. Yhteystiedot

Lisätietoja kaavoituksesta antavat:

KEMINMAA

Keminmaan kunta

Maankäyttöpäällikkö Hannu Juopperi
p. 040 731 4559
hannu.juopperi@keminmaa.fi
www.keminmaa.fi

PROJOPLAN

Kaavaa laativa konsultti

Projoplan Oy
Arkkitehti, YKS-415, Petri Tuormala
p. 040 575 61 07
petri.tuormala@projo.fi
www.projoplan.fi

Hankeesta vastaava

Honkamaan Tuulivoima Oy, Fortum
Hankekehityspäällikkö
Sisko Kotzschmar
044 7595 050
sisko.kotzschmar@fortum.com